KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Opłata poczt. uiszczona ryczałtem. | ROK XXIV. | SOSNOWIEC, NIEDZIELA 10 WRZEŚNIA 1933 ROKU. | Nr. 250.

Cena egz. 15 gr. | Prenumerata miesięczna w Sosnowcu bez odnoszenia do domu 3.00 zł. Prenumerata miesięczna poza Sosnowcem i w Sosnowcu z odnoszeniem do domu 3.50 zł.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTERSTWO SKARBU

OBWIESZCZENIE

Podaje się do publicznej wiadomości, że od dnia 28 września do dnia 7-go października otwarta będzie subskrypcja na 6 proc. pożyczkę wewnętrzną, wypuszczoną na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 września 1933 r. (Dz. U. R. P. N. 67 poz. 503) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 7 września 1933 r. (Dz. U. R. P. N. 67 poz. 507) w nominalnej wysokości 120.000.000 złotych w złocie.

1). 6 proc. pożyczka wewnętrzna wypuszczona będzie w obligacjach imiennych po 50, 100, 500 i 1.000 złotych.

2). Odsetki 6 proc. pożyczki wewnętrznej płatne będą za zwrotem kuponów 2 stycznia i 1 lipca każdego roku. Pierwszy kupon płatny będzie 1 lipca 1934 r.

3). Wypłata kapitału oraz odsetek od 6 proc. pożyczki wewnętrznej zabezpieczona jest w złotych w złocie.

4). Obligacje 6 proc. pożyczki wewnętrznej przyjmowane będą według ich wartości imiennej na spłatę należności z tytułu podatku od spadku i darowizn.

5). Obligacje 6 proc. pożyczki wewnętrznej oraz przychody z tych obligacyj zwolnione są od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych.

6). Obligacje i kupony 6 proc. pożyczki wewnętrznej nie ulegają żadnemu zajęciu, nie wyłączając zajęcia z tytułu należności publiczno-prawnych.

7). Obligacje 6 proc. pożyczki wewnętrznej mają wszystkie prawa papierów pupilarnych.

8). 6 proc. pożyczka wewnętrzna podlega jednorazowemu wykupowi po latach dziesięciu, o ile nie zostaną wykorzystane uprawnienia, upoważniające do wcześniejszego jej wykupu.

9). 6 proc. pożyczka wewnętrzna zabezpieczona jest całym majątkiem Państwa.

Cena emisyjna obligacji 6 proc. pożyczki wewnętrznej wynosi 96 za 100 i płatna jest w 6-ciu ratach miesięcznych.

Przy przedterminowych wpłatach całości lub części należności subskrybenci otrzymują bonifikatę w wysokości ½ proc. miesięcznie.

Subskrypcję przyjmują: Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Pocztowa Kasa Oszczędności, banki należące do Związku Banków oraz wszystkie oddziały wymienionych wyżej instytucyj, wszystkie komunalne kasy oszczędności i wszystkie kasy urzędów skarbowych.

Obligacje wydawane będą subskrybentom poczynając od dnia 1 lipca 1934 r.

Warszawa, dnia 7 września 1933 r.

(—) STEFAN STARZYŃSKI
KOMISARZ GENERALNY POŻYCZKI NARODOWEJ.

ś. † p.

TADEUSZ DUDA

STUDENT PRAWA I NAUK SPOŁECZNO - EKONOMICZNYCH KATOL. UNIWERSYTETU W LUBLINIE
po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami zmarł w dniu 8 września 1933 r. przeżywszy lat 24

Wyprowadzenie drogich nam Zwłok z kościoła parafjalnego w Pogoni na cmentarz miejscowy nastąpi w dniu 10-ym września br. tj. w niedzielę o godzinie 3 po południu.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w tymże kościele w poniedziałek dnia 11-go b. m. o godzinie 8-ej rano.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych pogrążeni w nieutulonym żalu

5772 RODZICE I SIOSTRY.

Gen. Sosnkowski W FUNDUSZU OBRONY MORSKIEJ

WARSZAWA, 9.9. (Tel.wł.). Prezesem funduszu obrony morskiej na wniosek ministra spraw wojskowych został mianowany gen. Sosnkowski.

Przedostatni dzień lotu dookoła Polski.

WARSZAWA, 9.9. — Dziś o godz 5 rano wystartowała z Warszawy do Katowic, a stamtąd do Poznania p Danuta Sikorzanka, która weźmie udział w pozostałych etapach lotu okrężnego. O godz. 9 rano wystartował z Warszawy do Poznania pilot Jonikas z aeroklubu wileńskiego, któ ry wczoraj lądował przymusowo wskutek defektu silnika na ul. Belwederskiej.

KATOWICE, 9.9. — Dziś o godz. 5 rano wystartowali do Poznania czte rej piloci por. Latwis, Kryński, Chałupnik i Suszyński, którzy nocowali w Katowicach.

LOT NA ORJENTACJĘ.

POZNAŃ, 9.9. — Na lotnisku w Ławicy wylądowali już czterej zawodnicy, którzy dziś rano wylecieli z Katowic. Ogółem w Poznaniu znajduje się 16 samolotów. Bawi tutaj od wczo raj kierownik zawodów samolotów turystycznych ppłk. Kwieciński wraz ze sztabem komisarzy sportowych.

Dziś o godz. 3 popoł. odbył się na lotnisku w Ławicy lot na orjentację dla 7 zawodników warszawskich 2 lwowskich i dla p. Jonikasa.

19 ZAWODNIKÓW.

Sytuacja na trasie, jak wynika z powyższych sprawozdań, przedstawia się następująco: w Poznaniu znajduje się już 16 zawodników, w drodze zaś do Poznania jest trzech zawodników (Jonikas. Sikorzanka i Chorzewski). Ogółem na trasie jest 19 zawodników.

Na czoło wszystkich zawodników wysuwa się trójka: por. Pronaszko, Adam Szarek i inż. Drzewiecki.

DZISIEJSZA TRASA.

W niedzielę zawodnicy wystartują z Poznania przez Bydgoszcz — Kościerzynę — Gdynię — Kościerzynę — Inowrocław — Płock do Warszawy, przebywając 782 km. W Inowrocławiu zawodnicy wezmą udział w otwarciu nowego lotniska cywilnego Start w Poznaniu będzie tak obliczony, by pierwszy zawodnik wylądował w niedzielę w stolicy nie wcześniej jak o godz. 4 popoł. O godz. 6 popoł nastąpi zamknięcie lotniska. O godz. 9 wieczorem w Ministerstwie komunikacji odbędzie się uroczystość zakończenia konkursu połączona z ogłoszeniem wyników.

Wyprawy sowieckie
DO STRATOSFERY.

MOSKWA, 9.9. Jutro, najdalej pojutrze, wystartują jednocześnie z Moskwy i Leningradu dwie sowieckie ekspedycje do stratosfery. Start był dotychczas odkładany ze względu na niekorzystne warunki meteorologiczne. Polskie, łotewskie i litewskie władze pograniczne zostały zawiadomione o tym locie ze względu na możliwość zaniesienia balonów przez wiatr do tych państw.

Kto wygrał na loterji?
WCZORAJSZY DZIEŃ CIĄGNIENIA.

Wczoraj w trzecim dniu ciągnienia 5-ej klasy 27-ej polskiej loterji państwowej wygrane padły na numery następujące:

15.000 zł. — N-ry: 62738 78647.

10.000 zł. — Nr. 37708.

5.000 zł. — N-ry: 7326 21001 95306 135015.

2.000 zł. — N-ry: 7002 7611 17614 24152 25794 25875 32718 34666 36065 39256 66436 73976 87637 97008 100593 101938 105323 107486 107547 122665 123521 129175 130080 136078 137312.

1.000 zł. — N-ry: 221 2402 9920 11577 17537 18740 22645 26465 32149 36724 37860 40593 40770 43331 02821 76259 80159 84451 93062 94740 103533 108246 109671 111167 111647 126548 130364 134148 138630 140342 141206 143493 148776 149830.

10.000 zł. — N-ry: 7862 34224.

5.000 zł. — Nr. 7816.

2.000 zł. — N-ry: 5786 11072 29889 33974 40393 47867 52397 69180 112938 133737 141469 144860 148222 151340.

1.000 zł. — N-ry: 2022 14731 148845 22883 26565 32993 33612 38145 45554 48585 51647 52950 53296 55039 61043 69854 73913 74952 75094 76391 86716 93580 93580 93715 94392 90152 91324 92801 101571 103107 108445 115172 117684 118046 122105 124172 124859 130279 136592 136925 148146 148989.

ś. † p.

Regina Estera Klimasówna

b. absolwentka Sred. Szkoły Zawod. w Sosnowcu

opatrzona Sw. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zmarła w Szpitalu K. Ch. na Renardzie, dnia 8 września b. r. przeżywszy lat 23.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 10 września b. r.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi o godzinie 2 popoł. z pod Krzyża koło Huty Bankowej na cmentarz w Dąbrowie Górniczej.

Na smutne te obrzędy zaprasza Krewnych i Znajomych pogrążona w głębokim smutku

5763 **RODZINA.**

O bohaterskim królu Polaków
i najsławniejszem w historji zdarzeniu.

BRUKSELA, 9.9. Były minister wojny, Paul Crokaert, zamieszcza w największem piśmie belgijskim „Le Soir" artykuł wstępny, zatytułowany **„Austrja i Sobieski"**.

„Austrja i Polska — pisze min. Crokaert — przygotowują się do uczczenia wspaniałej rocznicy, niezwykle doniosłej, nietylko dla tych dwu państw, ale dla całej Europy. **Historyczny dzień 12 września 1683 r. zdecydował o losie Europy.** Bohaterski król Polaków, Jan Sobieski, ostatni z paladynów, uratował Wiedeń z opresji tureckiej, a z nim całe chrześcijaństwo. **Była to ostatnia przygoda bohaterska rycerstwa europejskiego i ostatnia wyprawa krzyżowa".**

Dalej autor w bardzo szczegółowym opisie podaje stan rzeczy istniejący wówczas w Europie, stwierdzając, iż cała cywilizacja wydana była na łup Turków. Porównywując warunki panujące w Austrji wówczas i dziś, autor zaznacza, iż obecnie Austrja, tak samo, jak wtedy, walczy o swoje istnienie. Artykuł kończy się zdaniem, że:

„Historja nie posiada sławniejszego zdarzenia, niż Odsiecz Wiednia, ani sławniejszego bohatera, niż król Jan Sobieski".

Antyamerykańskie nastroje
w rewolucji na Kubie.

HAWANA, 9.9. Sytuacja na Kubie pogarsza się ciągle i niezadowolenie mas ujawnia się coraz bardziej. Junta rządząca i przedstawiciele frakcji politycznych prowadzą w pałacu narodowym ciągłe narady, bez żadnych konkretnych rezultatów. Amerykańscy strzelcy morscy wylądowali podobno w Santiago i Cienfuegos, jednakże jakoby jedynie celem zakupienia zapasów żywności. Silne kordony żołnierzy otaczają jeden z hoteli, w którym schroniło się około 300 oficerów armji marynarki, opowiadających się za dawnym rządem i odmawiających powrotu do służby. Na hotel skierowane są karabiny maszynowe. Dwie rafinerje amerykańskie ograbili robotnicy.

LONDYN, 9.9. Z Hawany donoszą, że sytuacja ogólna jest niezwykle naprężona. Dni gabinetu rewolucyjnego zdają się być policzone. Panuje powszechne przeświadczenie, że po nadejściu eskadry amerykańskiej, b. prezydent Cespedos ponownie obejmie ster rządu. Jednocześnie nastroje nacjonalistyczne wzrastają i są podsycane przez umiejętną propagandę.

W szczególności wśród kobiet szerzą się nastroje antyamerykańskie. Wymownem świadectwem chwili jest utworzenie kobiecego „batalionu śmierci". Warunkiem przyjęcia do tego batalionu jest złożenie przysięgi na walki z żołnierzami amerykańskimi aż do chwili wyparcia wrogich oddziałów z terytorjum Kuby.

Na poszukiwanie balonów
wyleciały aeroplany kanadyjskie.

LONDYN, 9.9. Wciąż jeszcze brak wiadomości o losach dwóch zaginionych balonów: polskiego i amerykańskiego które zostały z pod Chicago zaniesione wichrem na rozległe pola północnej Kanady.

Ambasada polska i odnośne władze Stanów Zjednoczonych zwróciły się do rządu kanadyjskiego z prośbą o wysłanie ekspedycyj ratunkowych.

Zaginieni lotnicy posiadali przy sobie żywność na przeciąg 4-ch dni. Lotnicy amerykańscy posiadali przytem broń, polscy lotnicy natomiast byli bez broni. Przebieg poszukiwań, w których bierze udział kilkanaście samolotów kanadyjskich, nie jest jeszcze wiadomy.

NOWY JORK, 9.9. Według doniesień z Gubecu balon o barwach zielono-czerwono-niebieskich widziany był tam w czasie przylotu i rozpoznany jako balon polski. Biorący udział w zawodach o puhar Gordona Benneta.

LONDYN, 9.9. Według doniesień z Ottawy jeden z dwuch zaginionych balonów odnaleziony został z załogą dwuch ludzi w pobliżu rzeki Bierre, na północ od Guebecu. Dalsze poszukiwania trwają

Inauguracyjne przedstawienie
w teatrze sosnowieckim.

Zgodnie z zapowiedzią wczoraj odbyło się w teatrze inauguracyjne przedstawienie. Sezon rozpoczęła fredrowska „Zemsta".

Przed przedstawieniem wygłoszono okolicznościowe przemówienia W imieniu władz miejskich przemawiał tymczasowy kierownik zarządu miasta p. Kuźniak, który życząc teatrowi powodzenia, obiecał ze strony miasta życzliwe poparcie wszystkim poczynaniom artystycznym kierownictwa naszej sceny.

W imieniu Towarzystwa przyjaciół teatru mówił prezes Towarzystwa wiceprezes Sądu okręgowego p. Kucharski, który wskazał na kulturalne znaczenie teatru w życiu jednostki i społeczeństw i apelował do licznie zebranej ppublicznośći, aby popierała teatr, który niewątpliwie godnie spełni swe zadanie.

W tym samym duchu w imieniu Związku literatów i kierownictwa teatru przemówił p. Jerzy Kossowski doradca literacki naszej sceny, utalentowany powieściopisarz, którego znajomość sceny i kultura literacka dają rękojmię, że sezon, tak szczęśliwie wczoraj rozpoczęty, zapisze się jak najpiękniej w historji teatru sosnowieckiego.

Na inauguracji widownia była zapełniona doborową publicznością, która żywo reagowała na to, co się działo na scenie, oklaskując wykonawców nawet w czasie akcji. Jest to dobra zapowiedź na przyszłość, o którą jesteśmy spokojni tembardziej, że nowy zespół, sądząc z wczorajszego przedstawienia, obfituje w nielada talenty aktorskie.

Recenzję z „Zemsty" odkładamy do wtorku.

Bieg kolarski.

WARSZAWA, 9.9. (Tel.wł.). Zwycięzcą w ósmym etapie biegu kolarskiego dokoła Polski jest Wasilewski.

Elektrownia w Mościcach
ROZSZERZA DZIAŁALNOŚĆ.

WARSZAWA, 9.9. (Tel.wł.). Elektrownia fabryki w Mościcach, która rej możliwości produkcyjne są wyzyskane w nieznacznej tylko części stara się o udzielenie jej prawa rozszerzenia działalności na szereg powiatów trzech województw: Krakowskiego, Kieleckiego i Lwowskiego.

Lekarze sowieccy
W WARSZAWIE.

WARSZAWA, 9.9. Jutro przybywa do Warszawy prof. Abrikosow z Moskwy, jeden z najsławniejszych chirurgów rosyjskich Stoi on na czele delegacji lekarzy sowieckich, która przyjeżdża w poniedziałek na 14 zjazd polskich lekarzy.

Ford nie słucha
ROZKAZÓW ROOSEVELTA.

NOWY JORK, 9.9. Jak słychać, rząd amerykański zdecydowany jest użyć naj ostrzejszych środków celem zmuszenia Forda do podpisania kodeksu pracy dla przemysłu automobilowego.

Gen. Johnson oświadczył wobec pracy, że rząd nie zamierza tolerować gwałcenia przez Forda przepisów NRA i gotów jest przykładnie go ukarać. Na czem kara ta ma polegać narazie niewiadomo.

Wśród robotników opór Forda jest również ostro potępiany. Od wczoraj musiano przydzielić do fabryk Forda w Edgewoter w stanie New Jersey oddział wojska, ponieważ ierownictwo fabryki otrzymało listy z pogróżkami, zapowiadające wysadzenie fabryki w powietrze, jeżeli Ford natychmiast nie podpisze kodeksu.

Król umarł
Niech żyje król!

LONDYN, 9.9. Pogłoski, dotyczące nagłej śmierci króla Feisala, według których śmierć jego nie nastąpiła jakoby w sposób naturalny, wzmogły się w związku z wiadomością, że dziwnym zbiegiem okoliczności wczoraj nad ranem, w trzy godziny po nim, zmarł również niespodziewanie zarządzający hotelem, w którym zamieszkiwał w Bernie król Feisal.

Ciało króla Feisala przewiezione będzie do Brindisi, skąd krążownik angielski odwiezie je do Adenu, a stamtąd angielski samolot wojskowy zabierze zwłoki do Bagdadu.

Cała prasa angielska poświęca dziś naczelne artykuły Feisalowi, którego śmierć wywołała bardzo silne wrażenie. Ze wszystkich artykułów przebija obawa o dalsze losy wpływów brytyjskich w Iraku i wogóle o sytuację wewnętrzną w Iraku.

(W Almanachu gotajskim imię zmarłego króla pisane jest: Feisal. Ponieważ zaś pod tym względem Almanach gotajski jest miarodajny, pisownię zatem: Fajsal albo Fejsal należy uważać za błędną).

LONDYN, 9.9. Z Bagdadu donoszą, że koronacja następcy tronu odbyła się wśród wielkiej uroczystości. Nowy król przybrał imię Ghazie'go I-go. Starszy brat Feisala, były król Ali, który bawi w Bernie, oczekiwany jest w Bagdadzie w ciągu najbliższych dni. Były król odbędzie podróż z Berna do Bagdadu samolotem. W kołach politycznych śmierć króla Feisala wywołała ogromne wrażenie. W mieście panuje spokój. Wczoraj wieczorem odbyły się żałobne manifestacje ku czci zmarłego króla.

ZADŁUŻENIE PAŃSTWA W KRAJU.

Wypuszczana obecnie państwowa pożyczka wewnętrzna na sumę 120 miljonów zł. jest dalszym krokiem na drodze nawrotu państwa do kredytu wewnętrznego, zapoczątkowanego przez emisję bonów skarbowych w lecie rb.

Z kredytu tego **państwo polskie korzystało w rozległej mierze w pierwszym okresie powojennym,** gdy stanęły przed niem zadania przerastające normalne siły państwa, a kredyt zagraniczny z powodu braku należytego zaufania do Polski nie był jeszcze dostępny lub też niewystarczający wobec rozległości potrzeb. Pomoc żywnościową i sanitarną dawały nam wówczas Stany Zjednoczone, pomoc zaś w materjałach wojennych państwa sprzymierzone, w pierwszej linji Francja. Wszystkie te sumy weszły przy późniejszych rozrachunkach do naszych długoterminowych długów wobec rządów państw zagranicznych, na które to długi istnieje obecnie, jak wiadomo, moratorjum. Natomias tbieżące potrzeby budżetu, wobec niedostateczności źródeł podatkowych w stosunku do rozmiaru zadań, jakie z sobą przynosiła tocząca się jeszcze wojna z bolszewikami pokrywane były z pożyczek wewnętrznych.

Później, gdy kredyt wewnętrzny nie mógł już podołać żądaniom państwa, **zastąpiono pożyczki wewnętrzne emisją pieniędzy papierowych** prowadzącą do inflacji i dopiero z chwilą stabilizacji złotego otworzyła się ponownie droga do kredytu pożyczkowego. Korzystaliśmy jednak wówczas w pierwszej linji z pożyczek zagranicznych, gdyż na wyczerpanym inflacją rynku krajowym nie było jeszcze zebranych poważniejszych kapitałów. Stąd też, gdy kredyty zagraniczne okazały się niewystarczające, rząd p. Władysława Grabskiego musiał uciec się ponownie do szkodliwej formy kredytu wewnętrznego, jaką jest inflacja, wypuszczając nadmierne ilości bilonu i obniżając w ten sposób kurs złotego, byle pokryć wydatki budżetowe.

Po zrównoważeniu budżetu, gdy rozwój państwa wymagał nowych kredytów inwestycyjnych, szło państwo polskie przeważnie po linji dalszych wielkich pożyczek na te cele zaciągniętych u kapitału zagranicznego, **na rynku krajowym wypuszczano niewielkie tylko emisje,** jak 4-procentowa premjowa pożyczka inwestycyjna w r. 1928 na sumę 50 miljonów zł., a następnie 3-procentowa również premjowana, pożyczka budowlana w r. 1930, tak samo na sumę 50 miljonów. Wreszcie w r. 1931, z okazji powtórnej prolongaty popularnej dolarówki z r. 1921, powiększono jej sumę z 5 miljonów dolarów do niecałych 7-miu, co odpowiadało zaciągnięciu nowego kredytu wewnętrznego na niewielką stosunkowo sumę 16½ miljonów zł.

Wskutek takiej polityki **w ogólnem zadłużeniu naszego państwa długi wewnętrzne grały dotychczas niewielką rolę,** stanowiły bowiem łącznie tylko około 450 miljonów, czyli 9% całego zadłużenia, wynoszącego 5 miljardów, całą zaś resztę w sumie 4½ miljardów zł. tworzyły długi zagraniczne. Dopiero deficyty budżetowe zmusiły rząd polski do ponownego zwrócenia się ku kredytowi krajowemu, co przedewszystkiem uczyniono w formie bezprocentowego i nie będącego jeszcze inflacją, gdyż przewidzianego statutem **kredytu w Banku Polskim.** Ze źródła tego wziął skarb państwa 20 miljonów w r. 1931 i 70 miljonów w r. 1932 tak, że pozostała do zużycia z tego kredytu już tylko niewielka suma 10 miljonów.

Wobec tego trzeba było w roku bieżącym sięgnąć do kredytu krajowego, czerpanego u szerszego ogółu. Pierwszy apel do niego stanowiła **emisja krótkoterminowych bonów skarbowych** na łączną sumę 200 miljonów, obecnie przyłącza się do niej pożyczka długoterminowa, bo 10-letnia, na 120 miljonów. Jest to **największa z naszych dotychczasowych pożyczek wewnętrznych** i tem się różni od poprzednich, że gdy tamte wszystkie były premjowane, a zatem w pierwszej linji zwracały się do szerokich rzesz społeczeństwa, od których łatwiej uzyskać kredyt przy połączeniu go z loterją, to obecnie mamy pożyczkę o oprocentowaniu normalnem, a zatem przeznaczoną w pierwszej linji dla lokat kapitałowych przez jednostki zasobniejsze w gotówkę oraz instytucje.

Po pełnem pokryciu sumy pożyczkowej **suma długów państwa polskiego na rynku wewnętrznych wynosić będzie około 850 miljonów.** Oznacza to, że w ogólnem zadłużeniu państwa rola długów wewnętrznych podnosi się z 9 do 16%.

Oprócz wymienionych już poprzednio, zostały na naszym rynku krajowym ulokowane dotychczas następujące pożyczki wewnętrzne: konwersyjna z r. 1924, zastępująca poprzednie pożyczki markowe, której suma wynosiła z początkiem r. 1932 — 209 miljonów zł., dwie pożyczki kolejowe (z r. 1924 i 1926) na łączną sumę 33½ miljona, renta ziemska (z powodu wykonywania reformy rolnej) na 22 miljony i wreszcie reszta dawnych nieskonwertowanych jeszcze pożyczek, na łączną sumę 9 miljonów.

WŁAŚCIWY WŁADCA MANDŻURJI.

Jak wiadomo, Japończycy po zajęciu Mandżurji nie zaanektowali tego olbrzymiego kraju, lecz utworzyli z niego „samodzielną" republikę i zamianowali jej władcą b. cesarza chińskiego Puyi. Ni ema on w Mandżurji oczywiście nic do gadania, właściwe bowiem rządy sprawuje tam gen. Hiszikari, japoński gen.-gubernator Mandżurji (pierwszy od strony prawej).

KILKADZIESIĄT KATEDR

ma być zlikwidowanych w szkołach wyższych.

Z różnych względów a m. in. ze względów oszczędnościowych rząd przystępuje do likwidowania katedr na wyższych uczelniach. Jak można się już obecnie orjentować, likwidacji ma ulec: na uniwersytecie w Krakowie 8 katedr, w tem katedry zajmowane obecnie przez prof. Kota i prof. Bystronia, którzy sobie zrazili sanację; na akademji górniczej w Krakowie 2; na uniwersytecie w Poznaniu 17, w tem katedra zajmowana przez prof. Taylora; na uniwersytecie w Wilnie 12; na uniwersytecie lwowskim 13, w tem katedra filologji angielskiej (prof. dr. Wł. Tarnawski, piszący w „Kurjerze Lwowskim"), oraz katedra prawa ogólnego, zajmowana przez prof. Dubanowicza, jednego z autorów Konstytucji 17 marca; wraz z politechniką ma ulec we Lwowie likwidacji 27 katedr. O Warszawie brak dotąd wiadomości.

Wszystkich katedr ma być zlikwidowanych około 80.

Sobieski i mandaty karne.

Ukaranie inicjatorów pomnika króla Jana III.

Ciekawą nowinkę przynosi „Słowo Pomorskie" Oto dnia 17 bm. odbędzie się w Chojnicach uroczystości ku czci króla Jana III Sobieskiego. Prawie wszystkie organizacje przygotowują się do uroczystości, które mają być niebywałą atrakcją dla Chojnic i szerszej okolicy. Ruchliwe „Towarzystwo upiększenia m. Chojnic" otrzymało w darze od miasta cokół pomnika Bismarck'a i zainicjowało budowę pomnika Sobieskiego w parku miejskim, miejscu wycieczkowem mieszczan. Koszty budowy pomnika ponosi Towarzystwo. Prace podjęte zostały bez rozgłosu i bez komitetów budowy pomnika.

Zaszła jednak rzecz, która bodajże przejdzie do historji i zapisze się trwale w pamięci społeczeństwa. Oto p. aptekarz Jan Zieliński, który jest prezesem „Towarzystwa upiększenia m. Chojnic", a który poniósł duże zasługi około budowy pomnika Sobieskiego, otrzymał mandat karny, podpisany przez starostę chojnickiego p. Mieszkowskiego zasądzający go na 200 złotych grzywny wzgl. 4 dni aresztu, za przekroczenie przepisów budowlanych. Ponadto otrzymał mandat karny, podpisany również przez starostę, p. Mieszkowskiego, budowniczy pomnika Sobieskiego p. Baldamus, członek zarządu „Tow. upiększania m. Chojnic". Przekroczenie przepisów budowlanych polega na tem, że Towarzystwo, wnosząc do urzędu wojewódzkiego prośbę o pozwolenie na budowę pomnika, podjęło prace przy budowie, które też zostały już ukończone, lecz pozwolenie z województwa dotąd nie nadeszło, wobec czego jest wątpliwe, czy pomnik króla Jana Sobieskiego doczeka się wogóle poświęcenia.

Według krążących pogłosek, Tow. zamierza pomnik usunąć z parku miejskiego i oddać go Magistratowi, aby umieścił go tam, gdzie do dnia dzisiejszego leży Wilhelm II, t. j. w kotłowni ratusza.

Ks. wicemin. Zongołłowicz

BISKUPEM?

Jak donosi „Kurjer Poznański", w kołach „sanacyjnych" mówi się, że kurator poznańskiego okręgu szkolnego p. Pollak będzie powołany na wiceministra oświaty, ponieważ dotychczasowy wiceminister oświaty ks. Żongołłowicz zostanie jakoby biskupem przemyskim. Wiadomość powyższą podajemy jedynie z obowiązku dziennikarskiego.

Z DNIA

PRZEWRÓT ŚWIATOWY.

R. Dmowski rozpoczął w „Gazecie Warszawskiej" cykl artykułów p. t. „Przewrót światowy i ewolucja polityczna Polski". Najpierw stawia djagnozę:

Przewrót światowy nie doszedł jeszcze do stadjum, w którymby można było stworzyć sobie pełny obraz przemian i przewidzieć mniej więcej drogi, po których się dalej dzieje świata potoczą. Musimy się zadawalniać ustawianiem obok siebie poszczególnych obrazów przekształconego życia i szukaniem związków między tem, co zaszło w różnych jego dziedzinach.

Niezawodnie długo jeszcze w życiu naszego świata będą dominowały fakty ujemne świadczące o upadku tego, czem żyliśmy dotychczas, i niemało czasu upłynie, zanim na front naszego życia wybije się nowa twórczość, zaciągająca podwaliny pod nowy ustrój, rozpoczynająca naprawdę nowy okres dziejów naszej cywilizacji.

Bardzo to smutne dla pokolenia obecnego Jest ono skazane na szybką redukcję życia, w którem się wychowało i do którego przywykło, redukcję, będącą nieuniknionem następstwem kruszenia się podstaw dotychczasowego ustroju. Obok tego, czekają je rozczarowania i zawody, do których nieuchronnie prowadzą nieprzemyślane, nieudolne próby ratowania się od katastrof i stawiania czoła trudnościom przełomowej doby. Te zaś próby muszą być nieudolne wobec wyjątkowej niemocy myśli ludzkiej w dzisiejszej dobie: ugrzęzła ona w pojęciach bankrutującego okresu, niezdolna jest do wejścia na now drogi i do zdobycia się na myśl twórczą.

Jeszcze nie widać pierwszych szregów pokolnia, które zacznie naprawdę wielkie budownictwo na gruzach tego, co się zawaliło które miast smutnej kontemplacji ginącego życia będzie miało radość tworzenia życia nowego.

Przyczyną tego nieszczęścia obecnego pokolenia jest wyjątkowy charakter kończącego się obecnie okresu. Żadna doba dziejowa nie wydobyła z człowieka tyle enrgji, nie zrewolucjonizowała w takim stopniu całego życia, nie pomnożyła w takiej mierze materjalnych środków życia i użycia, nie dała człowiekowi takiego poczucia swej siły i takiego zadowolenia z siebie. Skutkiem tego bankructwo okresu oznacza długą likwidację zarówno w dziedzinie materjalnej, jak w duchowej.

Odbywająca się likwidacja dotyczy — zdaniem Dmowskiego — zarówno kapitalizmu, który sam siebie niszczy jak i komunizmu, który „znacznie wyprzedzi dzisiejszy ustrój kapitalistyczny na drodze do bankructwa". Rewolucji narodowej we Włoszech i w Niemczech nie uważa Dmowski za dzieło nowej twórczej myśli gdyż obie czerpią ze starych pierwiastków duchowych.

Ruchy te nie przyniosły ze sobą programu nowego, trwałego ustroju politycznego. Dlatego w walce o władzę większe bodaj miał dla nich znaczenie wódz, niż sztandar; po dojściu zaś do władzy oparły się nie tyle na nowem prawie ile na osobie dyktatora.

Z WIZYTĄ NA KAHLENBERGU.

Wiedeń, 4 września.

Kahflenberg — historyczne wzgórze u bram Wiednia i historyczna nazwa znana każdemu Polakowi. Tutaj rozegrał się jeden z fragmentów owej „Odsieczy Wiedeńskiej", która imię Polski i walecznego rycerstwa polskiego wsławiła rozgłosem po całym świecie.

Tutaj to odbędą się w dniu 12 września rb. — jako w 250-tą rocznicę odparcia najazdu tureckiego — główne uroczystości, a między niemi pontyfikalna msza św., którą celebrować będzie ks. kardynał - Prymas w otoczeniu licznych książąt Kościoła i reprezentantów narodów polskiego i austrjackiego.

Stoimy więc przed bramą skromnego kościółka, by z jego murów starych wyczytać przeszłość i nasycić się atmosferą dziejowych wspomnień.

Nad wejściem rzuca się w oczy tablica marmurowa umieszczona w roku 1883 przez miasto Wiedeń z następującym napisem: Z tego wzgórza dnia 12 września 1683 r. Jan Sobieski Król Polski, cesarski Generał - Porucznik, książę Karol SX Lotaryński, Kurfirst Jan Jerzy III Saski i Maksymiljan Emanuel Bawarski, książe Jerzy Fryderyk Waldeck, Margrafowie Herman i Ludwik Badeński i inni dowódcy wojsk cesarza Leopolda I wyruszyli do walki z potęgą turecką dla oswobodzenia przez 61 dni ciężko zagrożonego miasta Wiednia. Z wdzięcznem wspomnieniem tego sławnego zwycięstwa miasto Wiedeń dnia 12 września 1883". Pod wrażeniem tego napisu wchodzimy do kościoła. Odszukujemy jednego z Braci Zmartwychwstańców, który usłużnie objaśnia nam historję tego zabytku i nagromadzone w nim pamiątki.

Dowiadujemy się więc, że kościół pod wezwaniem św. Józefa zbudowany został przez OO. Kamedułów. Budowę jego rozpoczęto w roku 1636. Z notatek historycznych wynika, że pośród murów kościoła, rozłożył swój namiot książę Lotaryński Karol V i dał 10 września 1683 oblężonym Wiedeńczykom rakietą znać, że odsiecz polska nadciąga. Sobieski przybył na Kahlenberg w sobotę 11 września i zaraz odbył naradę z wszystkimi wodzami sprzymierzonych wojsk. Nazajutrz 12 września kazał król w tylnej kaplicy Aniołów Stróżów w zakrystji ustawić polowy ołtarz, przy którym Legat Papieski Marek z Aviano odprawił o 4 rano mszę św. Król osobiście służył do mszy św. i przyjął komunję św. z synem Jakóbem i innymi wodzami, poczem jako głównodowodzący wydał rozkaz wyruszenia przeciw wrogowi. Sobieski sam dowodził prawem skrzydłem i jego atak o godz. 2 popołudniu zadał decydującą klęskę wojskom tureckim, które poszły w rozsypkę, zostawiając cały obóz Kara Mustafy wraz ze sztandarem proroka w ręku króla. Dnia następnego podążył król w triumfalnym pochodzie do Wiednia i w kaplicy Matki Boskiej Loretańskiej odśpiewał z rycerstwem dziękczynne „Te Deum".

Ze wzruszeniem wchodzimy do kaplicy Sobieskiego, oddzielonej od zakrystji kratami i zasłoną. Mała kapliczka, zaledwie parę metrów kwadratowych, tchnie świeżością. Poza dwumetrowej grubości murami, pochodzącemi z tamtych czasów, wszystko jest nowszej daty. Dowiadujemy się znowu, że kaplica i kościół znajdowały się przez długi czas w okropnem zaniedbaniu. Przechodziła też różne koleje. Po splądrowaniu przez Turków, została po zwycięstwie doprowadzona do porządku przez Kamedułów. Po rozpędzeniu ich w roku 1782 przez cesarza Józefa II był kościół przez kilkadziesiąt lat opuszczony przez wszystkich. W r. 1849 nabył go obywatel wiedeński Jan Finsterle i polecił kościół odnowić. Spadkobierca Finsterlego, dr. Gustaw Benischko oddał ten historyczny kośsiół w r. 1906 ks. ks. Zmartwychwstańcom polskim w Wiedniu. Od tego czasu kościół ten znajduje się pod polskim zarządem. Dzięki usilnym staraniom ówczesnego rektora ks. Jakóba Kuklińskiego i jego następcy ks. Wojciecha Niemiera, kościół i kaplicę przy pomocy prywatnych ofiar jak również poselstwa i konsulatu polskiego gruntownie wewnątrz i zewnątrz odnowiono.

Ozdobę kaplicy zaprojektował i wykonał prof. Jan Rozen ze Lwowa w r. 1930. Na dekoracje ścian składają się trzy obrazy. Na ścianie ołtarzowej obraz przedstawia nadciągającą burzę ze wschodu i Papieża Inocentego XI modlącego się o pomoc z nieba. Obraz drugi przedstawia legata papieskiego odprawiającego mszę św. i króla Sobieskiego służącego do mszy św. Obraz trzeci przedstawia św. Józefa Patrona kościoła św. Leopolda, patrona Austrji i św. Jana Kapistrana, który bronił Białogrodu przed nawałą turecką przed którymi rycerz polski składa sztandar Mahometa, zdobyty na Turkach przez Sobieskiego. Po lewej stronie znajduje się herb Jana Sobieskiego a naokoło herby ks. Lotaryngji, elektora saskiego Jana Jerzego III, elektora bawarskiego, Maksymiljana Emanuela i innych dowódców wojsk sprzymierzonych. Pozatem ściany kaplicy zdobi około stu herbów rycerzy polskich, którzy z Janem Sobieskim wsławili oręż polski. Nad wejściem do kaplicy znajduje się tablica z czerwonego marmuru z następującym napisem łac.: „Kaplicę tę, w której Marek z Aviano, Legat Papieża Inocentego XI, dnia 12 września 1683 r. o świcie odprawił mszę św., a Jan Sobieski król polski ministrował i przyjął komunję św. Zgromadzenie Zmartwychwstania P. N. J. Ch. w roku pańskim 1930 odnowiło pięknie i ozdobiło funduszami własnemi i dobrodziei, a szczególnie ofiarami członków rodów polskch, których przodkowie wraz z innemi wojskami chrześcijańskiemi w owym dniu pod Wiedniem za wiarę ojców walczących odnieśli świetne nigdy niezapomniane zwycięstwo przy Bożej pomocy i pod dowództwem króla Jana III nad najsroższym nieprzyjacielem".

W zakrystji znajdują się ponadto w dwóch gablotkach pamiątki po Sobieskim z czasów odsieczy, a między niemi pałasz, którym walczył pod Wiedniem i monety z tego czasu. W przedsionku zaś wielki obraz bitwy pod Wiedniem, portret Sobieskiego oraz plany i mapy pola walk, ilustrujące pochód wojsk chrześcijańskich na rozłożony pod murami miasta obóz turecki.

Ciekawe te zabytki poleca się uwadze wszystkich tych, którzy przybędą do Wiednia na uroczystości Sobieskiego.

Zaznaczyć należy, że obecnym rektorem kościoła na Kahlenbergu a zarazem kościoła polskiego w Wiedniu jest ks. Stanisław Skierawski, który też gorliwie krząta się około przygotowań podjętych na przyjęcie spodziewanych gości z Polski.

Opuszczająo Kahlenberg pełni wrażeń i wspomnień historycznych, rzucamy okiem na rozpostarte w dole przed nami miasto, którego losy związane zostały po wieczne czasy z chwałą oręża polskiego.

WŁ. DOM.

OBFITY PLON NAUKOWY

polskiej ekspedycji polarnej.

Inż. Centkiewicz, szef polskiej ekspedycji polarnej, która w tych dniach powróciła do kraju, w wywiadzie udzielił następujących wyjaśnień naukowych co do wyników prac ekspedycji.

— Ekspedycja dokonała około 10 pomiarów bezwzględnej magnetyczności ziemskiej. Pracujące samopisy magnetyczne dały 750 arkuszy z wykresami, zapisywanemi metodą fotograficzną. Komplet atmoradjografów na wyspie zapisał 365 pasków dziennych i 173 metry taśmy przy samopisie elektrycznym. Drugie tyle materjału otrzymano z atmoradjografów zainstalowanych po drodze w Tromso. Dokonano 1.400 obserwacyj meteorologicznych, 1.870 obserwacyj chmur, koło 50 pomiarów promieniowania słonecznego. Aparaty samozapisujące promienie słoneczne dostarczyły 720 m. taśmy rejestracyjnej. Różne samopisy elektryczne dały 1.800 pasków dziennych. Obserwacje Zorzy polarnej były bardzo utrudnione przez ciągłe niskie chmury i mgłę tak, że w sumie trwały tylko około 260 godzin i zrobiono podczas obserwacyj szereg zdjęć fotograficznych i rysunków odręcznych.

W sobotę 9 bm. członkowie ekspedycji zebrali się w Warszawie, by się porozumieć co do terminu rozpoczęcia opracowywania materjałów. Materjały te mają być opracowane i opublikowane na koszt polskiej narodowej komisji Roku Polarnego najdalej w ciągu 4 do 5 miesięcy, a następnie przesłane do międzynarodowej komisji Roku Polarnego w Kopenhadze, celem porównania z wynikami innych ekspedycyj. Prócz tego członkowie ekspedycji mają zamiar ogłosić swoje wrażenie z Wyspy Niedźwiedziej w formie pamiętnika

Cenna pamiątka po królu Sobieskim

w wiosce niemieckiej

W niemieckiej wiosce Raddatz, posiadającej 460 mieszkańców, a położonej w powiecie Nowoszczeńskim (Neustettin) obwodu regencyjnego Koszalin (Köslin) w odległości 67 km na zachód od Chojnic, znajduje się cenna pamiątka po królu polskim Janie Sobieskim.

W ewangelickim kościółku tej miejscowości umieszczony został wóz triumfalny króla polskiego Jana Sobieskiego, ofiarowany mu przez Wiedeńczyków w dowód wdzięczności za uratowanie ich przed nawałą turecką. Wóz ten jest wykonany na wzór rzymskich rydwanów, ozdobiony pięknemi rzeźbami i obrazami, przedstawiającemi herb państwa polskiego, herb króla Jana Sobieskiego, trofea tureckie w postaci turbanów i halabard, figury alegoryczne itp. Nad wozem unosi się baldachim, na którym znajduje się orzeł polski, herb króla Jana Sobieskiego i napis: J. S. R. P. Pod baldachimem zamieszczony został napis: „Carus (wóz) triumphalis Johannis Sobieski Regis Polonorum". Wykonanie opisanego wozu triumfalnego kosztowało 3000 dukatów.

Wspomniany wóz miał po zgonie króla Sobieskiego przejść w posiadanie jego rodziny i znajdować się przez dłuższy czas w jej posiadłościach na Górnym Śląsku, skąd podczas pierwszej wojny śląskiej został przewieziony przez oddział żołnierzy pruskich, stojących pod dowództwem generała Henninga Aleksandra von Kleista, ówczesnego właściciela majątku Raddatz, jako łup wojenny do Raddatz. Król pruski Fryderyk Wielki, zamierzał po ukończeniu wojny śląskiej wóz triumfalny króla Jana Sobieskiego zabrać do Berlina, gdzie miał być ustawiony w muzeum. Gdy generał von Kleist, który za swoją dzielność został udekorowany orderem czarnego orła i mianowany generałem-porucznikiem, dowiedział się o zamiarach Fryderyka Wielkiego zwrócił się do króla pruskiego z prośbą o pozwolenie zamieszczenia wozu w nowo przezeń wybudowanym kościele jako ambony, z której wierni co niedzielę mieli usłyszeć o zwycięstwie Chrystusa", król pruski przychylił się do prośby i w ten sposób znalazł się wóz triumfalny króla Jana Sobieskiego w Raddatz, gdzie znajduje się odp rzeszło 150 lat, służąc jako ambona. Wóz pozostał w swoim pierwotnym stanie, jedynie boki zostały wychylone naprzód oraz zdjęte koła, które do końca r. 1806 miały stać za ołtarzem.

Z ojca zrobił o-i-ca.

ZE WSPOMNIEŃ O STASZICU.

Wiekopomnej pamięci wielki mąż stanu, filantrop i uczony Stanisław Staszic, posiadał jedną słabostkę: uważał się za reformatora w dziedzinie słownictwa i piśmiennictwa. Między innemi usiłował wprowadzić, jak twierdził, uproszczoną pisownię; pisał więc i zalecał pisać: oiciec, woina, unižon — zamiast uniżony itp.

Z tego powodu znany był obiegający po całej Warszawie następujący żartobliwy dwuwiersz:

Czy widziałeś księdza Staszica,
Co z ojca zrobił o-i-ca?

Słynny ówczesny aktor i humorysta Alojzy Żółkowski, który wsławił się śmiałemi i dowcipnemi żartami, pewnego razu ze sceny tak przemówił, stosując się do gramatycznych wskazań Staszica:

— Sługa uniżon i aż do ziemi pochylon i, jak inni, widzisz, szanowny mężu, jestem także człowiek uczon i edukowan i w różnych tajemnicach ćwiczon...

Można sobie wyobrazić huragan śmiechu i oklasków licznie zgromadzonej w teatrze publiczności, wśród której wysoko, bo na paradyzie, znajdował się zacny Staszic, który był tak oszczędny.

PROGRAM RADJOWY

SOLIŚCI W POLSKIEM RADJO.

Dnia 11 bm. o godz. 17.15 wystąpi w radjo z krótkim recitalem fortepianowym utalentowana pianistka, Irena Kaszowska. O godz. 17.50 szereg aryj i pieśni odśpiewa tenor Tadusz Laskowski. Wreszcie o godz. 18.35 usłyszą radjosłuchacze laureatkę II międzynarodowego konkursu śpiewaczego w Wiedniu p. Lucynę Szczepańską, znaną ze swego pięknego, krystalicznego sopranu.

„HRABINA" — MONIUSZKI.

Dnia 11 bm. o godz. 21 nadana zostanie ze studja radjostacji warszawskiej opera Moniuszki „Hrabina" w wykonaniu artystów opery warszawskiej, orkiestry symfonicznej Polskiego Radja, chóru opery warszawskiej pod kierownictwm muzycznem dyr. Tadeusza Mazurkiwicza. Wykonawcami będą: Maryla Krzywiec, Roman Wraga, Maryla Karwowska, Ignacy Dygas, Bolesław Bolko, Adam Dobosz, Olga Olgini, Janina Orłowska, Marja Olena i Helena Terenkoczy.

NIEDZIELA 10 WRZEŚNIA.

10.00 — Transmisja nabożeństwa polowego z placu Łukiskiego w Wilnie w związku z 25-leciem Związku strzeleckiego. 11.57—Sygnał czasu, hejnał. 12.10 — Komunikat meteorologiczny. 12.15 — Poranek muzyczny. 14.00 — Skrzynka pocztowa. 14.15 — Muzyka. 14.30 — Ks. dr. Bolesław Rosiński: „Istota religji". 14.45 — Wieniec pieśni śląskich w wyk. chóru Stow. kolejarzy śląskich. 15.30 — Muzyka. 16.00 — Program dla dzieci i młodzieży. 16.30 — Recital śpiewaczy Wandy Łozińskiej (sopran). 17.00 — „Dziecko robotnicze w okresie przedszkolnym" wygł. p. Janina Pawłowska. 17.15 — Transmisja ze stadjonu Legji w Warszawie międzypaństwowego spotkania piłkarskiego Polska — Jugosławja. 17.45 — Audycja regjonalna p. t. „Buczynowe wesele". 18.25 — Wiadomości z pola bitwy pod Wiednim z dnia 10 września 1683 r. — poda mjr. Otton Laskowski. 18.40 — Słuchowisko pt. „Jak Sobieski z kowalichą tańcował. (Wesele w Jaworowie)" pióra Duszyńskiej. 19.20 — Rozmaitości. 19.30 — Intermezzo muzyczne. 20.00 — Koncert. 21.00 — „Na wesołej lwowskiej fali". 22.00 — Komunikat sportowy. 22.05 — Muzyka taneczna. 22.25— Wiadomości sportowe. 22.40 — Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej. 22.45 — Muzyka taneczna.

KRONIKA TYGODNIOWA.

NA PLACU ŻWIRKI I WIGURY.

Mamy tu w redakcji „Kurjera" skromną ale wydaje się nam, że wielce sympatyczną zasługę wobec społeczeństwa. Zasługę taką, że nie wstyd się nią pochwalić głośno i wspomnieć o niej dziś właśnie, gdy Zagłębie razem z całą Polską obchodzi rocznicę tragicznego zgonu niezapomnianych zwycięzców challenge'u 1932 r.: Żwirki i Wigury. Oto jesienią roku ubiegłego „Kurjer" podsunął władzom miejskim w Sosnowcu projekt nazwania pięknego skweru przy ul. Piłsudskiego placem Żwirki i Wigury. Projekt został przyjęty na posiedzeniu rady przybocznej a teraz w rocznicę katastrofy pod Cierlickiem na placu tym stanął głaz wielki, na którym wyryto napis: „Pamięci Żwirki i Wigury". Od tej chwili już nie tylko w protokółach rady przybocznej i papierach urzędowych, ale już nazwa placu wejdzie w codzienne użycie stanie się zwykłem słowem umownem w oznaczeniu tego punktu miasta wpije się w pamięć mieszkańców i będzie ich najbliższą własnością.

Wielkich rozmiarów granit, na wysokość człowieka stanął wśród zieleni krzewów na tle trawnika, przeciętego pasami begonji, lobelji i balsaminy. Przy okazji oddajmy sprawiedliwość władzom miejskim, że skwer jest utrzymany nader porządnie i zasłużył sobie na to, aby go podnieść do niebylejakiej rangi imiennika nieśmiertelnych bohaterów przestworzy.

Dobrze się to stało, że imieniem Żwirki i Wigury nazwano nie zakurzoną, ruchliwą, hałaśliwą ulicę, ale właśnie ten plac, gdzie ludzie przychodzą, aby odpoczywać w słońcu gdzie kwiaty kwitną i gdzie głaz z napisem, poświęconym pamięci lotników, nie będzie ciężkim kamieniem grobowym, ale jedynie dobrem wspomnieniem owocnego zwycięstwa.

Po upływie roku od tragicznej wieści o śmierci lotników, która to wieść dosłownie cały naród pogrążyła w żałobie i wywołała szczery i głęboki żal po niepowetowanej stracie — pozostała w nas teraz na wspomnienie Żwirki i Wigury serdeczna rzewność i przeświadczenie, że straszny, niespodziany zgon lotników nie poszedł na marne. Wydaje się chwilami, że Żwirko i Wigura większe, niż w challenge'u, odnieśli zwycięstwo pod Cierlickiem, w tem właśnie miejscu, które w pierwszej chwili rozpaczy gotowiśmy byli nazwać miejscem klęski lotnictwa polskiego. Zwycięstwo w challenge'u było źródłem entuzjazmu całego narodu dla lotnictwa naszego było wspaniałem posiewem żywego zainteresowania się obywateli jego losem, było uchwyceniem za serce szerokich, bezimiennych mas, których okrzyki radości rozbrzmiewały jak Polska długa i szeroka. A potem przyszła katastrofa pod Cierlickiem. I ona właśnie ma to wielkie znaczenie, iż utrwaliła w nas na zawsze pamięć o Żwirce i Wigurze, ona unieśmiertelniła te nazwiska, ona podniosła je do wyżyn legendy i hasła, w którego imię odwołuje się dziś lotnictwo polskie do ofiarności społecznej. Jeżeli dźwięki narodowego Hymnu polskiego, rozbrzmiewającego na berlińskiem lotnisku w Tempelhofie, natchnęły naród polski wiarą we własne siły, to połamane skrzydła samolotu pod Cierlickiem uprzytomniły nam, że w ciągłem wysiłku na drodze do doskonałości nie wolno ustawać ani na chwilę, że nie wolno nam spoczywać na laurach, że winniśmy być zawsze czujni, bo od Tempelhofu do Cierlicka jeden krok tylko.

Takie to pod Cierlickiem odnieśli zwycięstwo Żwirko i Wigura nad umysłami i sercami swych współobywateli. Dlatego dziś w rocznicę katastrofy wspominamy ich nie w żałobie ale z głęboką wdzięcznością, iż poświęcili swe młode życia po to, aby nie było człowieka na ziemi polskiej któryby na wspomnienie Żwirki i Wigury nie podniósł oczu ku podniebnym szlakom lotnictwa polskiego i nie pomyślał choć przez chwilę o jego wielkich zadaniach i możliwościach rozwoju.

W „Moich wspomnieniach", napisanych zaraz po zeszłorocznem zwycięstwie w międzynarodowym turnieju lotniczym, po opisaniu lotu i uroczystego momentu w Tempelhofie, powiada Żwirko pod koniec swej interesującej książki:

— Wracamy do kraju! Żegnajcie rycersey współzawodnicy w konkursie! Dowidzenia! Spotkamy się wszyscy za dwa lata w Warszawie, gdzie rozegramy następny bój o zaszczytny tytuł zwycięzcy. Niech nie zabraknie z nas nikogo!

Niestety, zabraknie właśnie jego Żwirki. Zabraknie też jego najniebezpieczniejszego współzawodnika lotnika niemieckiego Possa, który zginął niedawno.

Ale mimo to wielką odegrają rolę Żwirko i Wigura w przyszłorocznym challenge'u w Warszawie, oni to bowiem będą patronowali międzynarodowemu turniejowi lotniczemu, pamięć o ich wygranej wzmocni wolę zwycięstwa wśród zawodników polskich, a społeczeństwo, zbiedzone coprawda, znajdzie w sobie jeszcze dość sił i entuzjazmu, aby przez ofiarność na challenge 1934 złożyć dziś najwyższy hołd swoim bohaterom.

K. Ć—rk.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK.

10 Niedziela	**Dziś** Mikołaja **Jutro** Piotra i Jacka Wschód słońca 5 m. 12. Zachód „ 18 m. 09.

Kinoteatry w Zagłębiu

dziś wyświetlają:

SOSNOWIEC

ZAGŁĘBIE: Narzeczona z Wiednia.
PALACE: Kain i Artem".
EDEN: Zbrodniarz.

BĘDZIN

NOWOŚCI: Serce olbrzyma (Ciało). — Rewja na scenie.
ŚWIATOWID: Platynowa Blondynka i Mój przyjaciel król.

DĄBROWA

WANDA: Węgierska miłość. — Czerwona zemsta.
ARS: Quick.

ZAWIERCIE.

STELLA: W cieniu krzyża.

—o—

× **PIELGRZYMKA DO CZĘSTOCHOWY.** Wczoraj rano, po pierwszej mszy św. wyjechała z Dąbrowy, pod przewodnictyem ks. proboszcza Niedźwiedzkiego, pielgrzymka do Częstochowy, w liczbie około 600 osób. Powrót pielgrzymki nastąpi w poniedziałek, o godz. 6 popoł.

× **WYCIECZKA DO CZĘSTOCHOWY.** Towarzystwo rzemieślnicze w Sosnowcu urządza dla swych członków wycieczkę do Częstochowy w dniu 17 b.m. na uroczystości króla Jana Sobieskiego. Odjazd z Sosnowca o godz. 5 rano, powrót o godz. 10 wieczór. Koszt przejazdu pociągiem w obie strony wynosi zł. 4.40. Zapisy w kancelarji Tow., ul. Orla 18, w godzinach od 9 do 1 popoł. do dnia 13 bm.

× **POWRÓT PIELGRZYMKI DO CZELADZI.** Dziś, w godzinach popołudniowych powraca do Czeladzi piesza pielgrzymka wiernych z Jasnej Góry, która wprowadzona będzie do kościoła z asystą.

× **LEKCJE „HEJNAŁU" W CZELADZI.** Tow. śpiew. „Hejnał" w Czeladzi wznowiło lekcje śpiewu, które odbywają się dla tenorów w poniedziałki i piątki, a basów wtorki i czwartki. W nadchodzącym tygodniu rozpoczną się lekcje chóru żeńskiego. Przyjmowani są do chóru nowi członkowie, którzy winni zgłaszać się w czasie lekcyj, w szkole nr. 1 w godzinach wieczornych.

Teatr Polski w Katowicach

„SPRAWA MONIKI".

W poniedziałek dnia 11 b.m. o godz. 20-ej wieczorem jeden gościnny występ zespołu Reduty, który odegra głośną sztukę M. Morozowicz-Szczepkowskiej p.t. „Sprawa Moniki". Sztuka grana była na wszystkich scenach polskich z niebywałem powodzeniem. Bilety do nabycia w kasie teatru. Tel. 24-48.

REPERTUAR.

Niedziela 10 b.m. popoł. „Odsiecz Wiednia" — wiecz. „Pocałunek przed lustrem".
Wtorek 12 b.m. — „Odsiecz Wiednia".
Środa 13 b.m. — „Pocałunek przed lustrem".

—o—

—o—

× **Z KOŁA GOSPODYŃ W ŻYCHCICACH.** W Kole gospodyń w Żychcicach pod kierownictwem wojewódzkiej instruktorki p. Stefańskiej odbył się trzydniowy kurs przetworów owocowo-jarzynowych. W kursie brało udział 17 gospodyń. Gospodynie się uczyły i podziwiały rozmaitość konserwacji owoców i jarzyn. Na zakończenie kursu odbyła się wspólna fotografja i towarzyska herbatka dla uczestniczek kursu, z udziałem instruktorki powiatowej p. Wł. Kubiczkówny, naucz. p. Stef. Rodzewicz-Hryniewiczowej i zarządu koła.

× **BUDOWA ULICY.** Urząd gminy Grodziec przystąpił do budowy ulicy Limanowskiego, zatrudniając przytem około 30 bezrobotnych. Praca przy budowie trwać będzie półtora miesiąca. Cała ulica Limanowskiego w Grodźcu zostanie zbudowana z klinkieru, dostarczonego przez klinkiernię sejmikową w Grudkowie. Dzięki staraniom i przykładnej gospodarce urzędu gminy, Grodziec uzyska jeszcze jedną ulicę o wyglądzie wielkomiejskim. Jest rzeczą ze wszechmiar pożądaną, aby Sejmik będziński, idąc śladami gminy, zainteresował się małym odcinkiem ulicy Kościuszki, która jest wybrukowana, t. zw. „arbuzami" i od wielu już lat jest przedmiotem wielkiego utrapienia mieszkańców Grodźca.

Zbiórka ofiar

NA ODNOWIENIE KOŚCIOŁA.

Zarząd komitetu odnowienia kościoła Wnieb. N. M. P. w Sosnowcu podaje do wiadomości, że od poniedziałku 11 b.m. codziennie w godzinach popołudniowych będzie chodził ksiądz z kwestarzem po domach i zbierał dobrowolne datki na remont kościoła.

W poniedziałek 11 b.m. popoł. ulica Kolejowa, Smolna od Dziewiczej do Grabowej.

We wtorek 12 b.m. popoł. — ulica Chmielna — ksiądz i kwestarz p. Serafin.

We środę 13 b.m. popoł. — ulica Wysoka od Moniuszki do Piłsudskiego ksiądz i kwestarz p. Serafin.

We czwartek 14 b.m. popoł. — ulica Wysoka od Piłsudskiego do Moniuszki ksiądz i kwestarz p. Serafin.

W piątek 15 b.m. popoł. — ulica Wysoka do rzeki ksiądz i kwestarz p. Serafin.

Dalsza kolejność ulic zostanie podana do wiadomości w następną niedzielę.

Na odnowienie kościoła Wnieb. N. M. P. w Sosnowcu złożyli ofiary osobiście: Akcja katolicka zł. 2.16, Jan Zajgler zł. 100, Zygmunt Tabak zł. 2, Sabina Dąbrowska 50 gr., Wiktorjan Sporny zł. 1, Anna Żółciak 90 gr., Jan Adamiec zł. 10, Marceli Karbowski zł. 5, W. K. zł. 2.

Dnia 5 b.m. zebrano na ul. Francuskiej po domach zł. 71.75, dnia 6 b.m. zebrano na ul. Dalekiej od Rudnej do kordonu zł. 186.86, dnia 7 b.m. zebrano na ul. Dalekiej od Rudnej — Złodziejów, Siennej, Kaczej, Rudnej do cmentarza zł. 113.57, dnia 8 b.m. zebrano na ul. Rudnj od cmentarza do końca, ks. Skorupki, Jastrzębiej, Aleja do przejazdu 106.10. Dalsze ofiary zostaną ogłoszone w następną niedzielę.

Przew.: ks. T. Jankowski.

—o—

× **AKADEMICKIE KOŁO ZAGŁĘBIAN W WARSZAWIE** zawiadamia, że urzędowania Koła w Warszawie rozpoczną się w pierwszy wtorek października b.r. to jest 3.X b.r. i będą się odbywały co wtorek i czwartek od godziny 19 do 20 w lokalu własnym przy ulicy Piusa XI. nr. 44. Od dnia 11 b.m. do 3 października wszelkich informacji w imieniu Koła udzielać będzie kol. Zygmański Tadeusz codziennie, prócz niedziel, świąt i dni przedświątecznych od godz. 15 do 16, w lokalu przy ulicy Litewskiej 2 m. 10. Jednocześnie akademickie Koło Zagłębian w Warszawie wzywa wszystkich dłużników, aby w interesie własnym, ze względu na nową ustawę o Stowarzyszeniach akademickich wchodzącą w życie w bieżącym roku akademickim, uregulowali swoje zobowiązania względem Koła najpóźniej do dn. 1 listopada.

KOMUNIKATY

═ **WYCIECZKA DO MURCEK.** Zarząd klubu motocyklowego w Dąbrowie zawiadamia swych członków. że zgodnie z kalendarzem sportowo-turystycznym na rok bieżący, w dniu 10 b.m. odbędzie się wycieczka familijna do Murcek. Wyjazd nastąpi z placu „Karpat" o godz. 8 rano. W Niwce lub Mysłowicach członkowie udadzą się na nabożeństwo. Uprasza się tak członków, jak i ich rodziny o liczny udział.

═ **KURS DLA DRUŻYN RATOWNICZYCH** Zarząd oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża zawiadamia, że następny wykład na kursie dla drużyn ratowniczych Polskiego Czerwonego Krzyża, którego otwarcie odbyło się w dniu 6 b.m. w gimnazjum Zgromadzenia kupców w Będzinie odbędzie się w dniu 11 b.m., t. j. w poniedziałek o godz. 19, w szkole powszechnej nr. 4 w Będzinie (Piast) przy ul. Małachowskiego 35 (wejście z podwórza).

═ **ZABAWA LUDOWA.** W niedzielę dnia 10 b.m. o godz. 14.30 w parku gwarectwa hr. Renard w Sosnowcu, staraniem miejscowego oddziału Ligi morskiej i kolonjalnej, odbędzie się jesienna zabawa ludowa. Zarząd oddziału zwraca się tą drogą do miejscowego społeczeństwa z prośbą o poparcie imprezy. Wejście do parku dla członków Ligi, wojskowych i młodzieży 30 gr. dla dorosłych 50 gr. Jednocześnie zarząd L. M. i K. zwraca się do członków plutonu reprezentacyjnego z prośbą o przybycie do lokalu Ligi w dniu 10 b.m. o godz. 9 rano w celu wzięcia udziału w obchodzie zorganizowanym ku czci poległych lotników kpt. Żwirki i inż. Wigury.

═ **ZARZĄD OGÓLNEGO ZWIĄZKU PODOFICERÓW REZERWY KOŁA STRZEMIESZYCE** podaje do wiadomości swych członków, że dnia 17 b.m. o godz. 10 w lokalu Związku odbędzie się ogólne zebranie roczne z następującym porządkiem dziennym: wybór prezydjum, odczytanie protokułu ostatniego ogólnego zebrania, sprawozdanie zarządu i komendanta, sprawozdanie komisji rewizyjnej, wybór nowgo zarządu, komendanta i komisji rewizyjnej, wybór sądu koleżeńskiego, nominacje na członków honorowych koła i wolne wnioski.

Urzędnicy Tow. „Saturn"

SUBSKRYBUJĄ POŻYCZKĘ NARODOWĄ.

Piszą nam z Saturna:

Nazajutrz po ogłoszeniu w „Monitorze Polskim" rozporządzenia ministra skarbu z dnia 7 b.m. o wypuszczeniu 6-procentowej pożyczki wewnętrznej, odbyło się zebranie urzędników Towarzystwa górniczo - przem. „Saturn" na którem po przeprowadzeniu dyskusji nad sprawą subskrypcji 6-procentowej pożyczki wewnętrznej, zebrani jednomyślnie postanowili wziąć udział w subskrypcji conajmniej w wysokości półmiesięcznych poborów. Zarząd Towarzystwa, popierając powyższą akcję, oświadczył gotowość ułatwienia spłaty ratami zadeklarowanych przez uczestników kwot. Po zakończeniu zebrania uczestnicy gremjalnie przystąpili do podpisywania deklaracji. W celu zrealizowania tej uchwały został wybrany Komitet w następującym składzie pp.: Józef Przedpełski, Jan Wengris, Edward Litteren, Józef Raźniewsk, Tadeusz Drzewiecki, Włodzimierz Kwapiszewski, Bolesław Jankowski, Jan Zadrożny, Stanisław Golbion, Bronisław Strawiński, Witold Świnarski, Jerzy Radziszewski, Aleksander Czarnomski, Karol Wurcbacher, Jerzy Dzierzbicki, Kazimierz Kasiński, Władysław Piotrkowski, Jarosław Fudalej, Alfred Kopański, Antoni Strzałkowski, Witold Remiszewski, Jan Kurek i Tadeusz Suwała.

—o—

Szkoła filją Strzelca?

CO NA TO WŁADZE SZKOLNE?

O nieprawdopodobnych stosunkach w wieczorowej szkole dokształcającej zawodowej donoszą nam z Czeladzi. Według obowiązujących przepisów do szkoły tej obowiązana jest uczęszczać młodzież rzemieślnicza, przyczem szkołę utrzymuje miasto.

Od początku powstania szkoły wieczorowej kierownikiem jej jest p. Edward Bałaziński, równoczesny kierownik szkoły powszechnej na Skałce, który prócz tych dwóch stanowisk zajmuje jeszcze posadę sekretarza Dozoru szkolnego, z płacą 50 zł. miesięcznie.

W tych dniach p. Bałaziński w czasie wykładów wieczorowych oświadczył uczniom, że wszyscy muszą się zapisać do „Strzelca", bo w przeciwnym razie zostaną wyrzuceni ze szkoły. Oświadczenia tego nie można nazwać inaczej, jak skandalem, który kompromituje szkolnictwo.

P. Bałaziński może być sanatorem i może agitować, lecz nie w szkole i nie wśród młodzieży.

W sprawie tej mają interwenjować rodzice uczniów, a przypuszczać należy, że zainteresują się tem władze szkolne i pohamują p. B. w jego agitacyjnych zapędach.

—o—

Nieszczęśliwe wypadki

W ZĄBKOWICACH I SOSNOWCU.

Onegdaj podczas przetaczania wagonów na stacji w Ząbkowicach miał miejsce nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie skutek zbyt silnego zderzenia parowozu podczas spinania z wagonem służbowym znajdujący się w nim pracownik kolejowy z Krakowa Józef Hebaler uderzył głową o ścianę wagonu, doznając wstrząsu mózgu. Hebalera przewieziono do szpitala powiatowego w Będzinie.

Przebiegający przez jezdnię ulicy Piłsudskiego w Sosnowcu 3-letni Icek Szulcman (Wysoka 3) wpadł pod przejeżdżające auto firmy Stral z Szopienic, doznając ciężkich obrażeń. Poturbowane dziecko przewieziono do szpitala.

—o—

× ZJAZD STRAŻY POŻARNYCH. W niedzielę, dn. b.m. odbędzie się w Będzinie zjazd rejonowy straży pożarnych.

× CHOROBY ZAKAŹNE. W ub. tygodniu zanotowano na terenie Sosnowca następujące przypadki zachorowań na choroby zakaźne i inne: dur brzuszny 2, płonica 5, błonica 7, odra 1, róża 1, gruźlica 6, jaglica 2.

× WYPADEK SAMOCHODOWY. Dnia 7 b.m. około godz. 19 na ul. Milowickiej w M. Dąbrówce samochód osobowy Kl. 1522 kierowany przez szofera Kuczerę Teodora z Piasków, najechał 16-letniego Kupę Pawła z M. Dąbrówki, skutkiem czego ten doznał złamania obu nóg. Nieszczęśliwego przewieziono samochodem do szpitala gminnego w Szopienicach.

PRZYGOTOWANIE DO OBCHODU W SOSNOWCU

250-ej rocznicy odsieczy Wiednia.

W ub. piątek w Magistracie sosnowieckim odbyło się zebranie komitetu wykonawczego obchodu w Sosnowcu 250-ej rocznicy Wiednia. Przewodniczył radca Janik, sekretarzował p. Nawrocki. Zdecydowano urządzić obchód w Sosnowcu w dniach 16 i 17 b.m. Główna uroczystość odbędzie się 17 września w niedzielę. W sobotę, ze wszystkich dzielnic wyruszą capstrzyki, które zejdą się na placu, przed dworcem, przy płycie Nieznanego Żołnierza.

W niedzielę 17 b.m. we wszystkich kościołach, w myśl (rozporządzenia kurji biskupiej, odbędą się uroczyste nabożeństwa. Po nabożeństwie w kościele parafjalnym w Sosnowcu wyruszy pochód na plac 11 listopada gdzie na płycie Nieznanego Żołnierza zostanie złożony wieniec, a następnie wygłoszone zostaną przemówienia.

W godzinach południowych w kinie Zagłębia odbędzie się akademja. Po przemówieniu, koncertować będzie szkoła muzyczna w Sosnowcu.

W dniu obchodu miasto udekorowane będzie flagami narodowemi, a sekcja dekoracyjna zajmie się przyozdobieniem dworca.

O cenę prądu w Będzinie.

Jak wiadomo, Będzin, dzięki zabiegom poprzednich władz miejskich pochodzących z wyborów, był na terenie Zagłębia jedynem miastem, posiadającem najtańszy prąd, a jednocześnie miejski zakład elektryczny przynosił miastu dochód, w wysokości około 300 tysięcy zł. rocznie. Z czasem stosunki te uległy ciekawej zmianie, gdyż dochody miejskiego zakładu elektrycznego zaczęły się zmniejszać, zarazem zaś elektrownia okręgowa dwukrotnie już obniżała cenę energji elektrycznej, skutkiem czego wytworzyła się taka sytuacja iż przedsiębiorstwo handlowe, a więc obliczone na zysk, daje prąd po tańszej cenie, niż przedsiębiorstwo samorządowe, które powinno świecić przykładem.

Owszem, miejski zakład elektryczny w Będzinie, powołując się na zniżkę cen węgla, obniżył cenę prądu o.. 1 gr. i kiedy dawniej elektrownia okręgowa liczyła 60 gr. kwh, a miejski zakład elektryczny w Będzinie 50 gr. obecnie tenże zakład pobiera 49 gr. a elektrownia 45 gr., tymczasem w Będzinie prąd nie powinien kosztować więcej, niż 35 gr. za kwh

Ponieważ obecne władze Magistratu nie mają zamiaru pójść ludności na rękę i w obecnych, tak trudnych warunkach, obniżyć ceny prądu, kilka organizacyj zawodowych w Będzinie postanowiło zwrócić się w tej sprawie do władz wyższych, uzasadniając swe wystąpienie ogólną zniżką cen, jak również dwukrotnem już obniżeniem ceny prądu przez elektrownię okręgową.

Jaki obrót osiągną te zabiegi, trudno obecnie przesądzać, jedno jest tylko pewne, iż miasto posiadające najtańszy prąd, obecnie pod rządami komisarycznemi płaci najdrożej za energję elektryczną.

Wydobycie dalszych dwóch ofiar

katastrofy na kopalni „Modrzejów".

Akcja ratunkowa na kopalni „Modrzejów" prowadzona jest w dalszym ciągu z niesłabnącą energją. W sobotę o godz. 2-ej nad ranem dokopano się do zwłok Franciszka Szyndlera Wydobywanie zwłok połączone było z ogromnemi trudnościami, bowiem ze względu na ogromne ciśnienie zwałów można się było posuwać nieledwie centymetr po centymetrze.

Franciszek Szyndler pozostawił żonę i czworo nieletnich dzieci.

W dniu wczorajszym przybył na kopalnię „Modrzejów", w godzinach południowych, zastępca dyrektora departamentu pracy p. Ulanowski w towarzystwie inspektora pracy inż Federowicza. P. Ulanowski w imieniu ministra Hubickiego doręczył dla rodzin ofiar katastrofy 1.000 zł. W czasie pobytu dyr. Ulanowskiego i insp. Federowicza wydobyto zwłoki trzeciej ofiary Jana Bebenka. Była to godzina 2 popołudniu. Zabity górnik pozostawił żonę i troje dzieci

Istnieją poważne wątpliwości, czy da się wydobyć ciała pozostałych górników ze względu na olbrzymie trudności techniczne. Niemożliwem bowiem jest przekopanie w różnych kierunkach olbrzymiego zawaliska Kierownicy akcji ratunkowej nie tracą jednak nadziei, że zdołają wydobyć ciała pozostałych ofiar. Praca prowadzoną jest w dalszym ciągu na trzy zmiany przez 75 górników.

—

Bardzo znamiennem dla obyczajów w życiu górniczem jest to, że na innych kopalniach o katastrofie w Modrzejowie nic absolutnie się nie mówi. Żaden górnik, czy to inżynier, sztygar, czy prosty robotnik o katastrowie tej słówkiem nie wspomną. Istnieje bowiem przesąd, że mówienie o katastrofie na innej kopalni może spowodować taki sam lub podobny wypadek. Dlatego też, gdy jakiegokolwiek inżyniera lub robotnika górniczego zainterpelować na temat katastrofy w Modrzejowie spogląda na interpelanta z przestrachem, niechęcią i prosi o zmianę tematu rozmowy.

Sprawca napadu na insp Federowicza

usiłował zbiec z gabinetu sędziego śledcz.

W związku z aresztowaniem sprawców napadu na inspektora pracy, inż Federowicza w Sławkowie, sędzia śledczy w Olkuszu przesłuchiwał onegdaj Władysława Derejskiego i Zygmunta Rajcę.

Obydwóch skutych łańcuszkami przyprowadziło do sędziego śledczego dwóch posterunkowych z Olkusza. Przy jednym, mianowicie Derejskim, w czasie przesłuchiwania przez sędziego, mającego kancelarję na I piętrze, stanął posterunkowy, drugi natomiast sprawca, Rajca, pozostał w towarzystwie drugiego posterunkowego w pierwszym pokoju kancelarji sędziego.

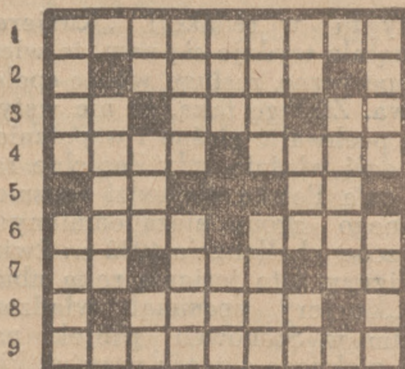
W pewnym momencie Rajca niespodziewanie uderzył silnie w klatkę piersiową pilnującego go posterunkowego i rzucił się ku drzwiom. Wypadłszy na korytarz, Rajca szybko, biegł na dół przyczem tak się zagalopował, że zamiast po przebyciu dwóch kondygnacyj schodów wybiec na ulicę, pędził dalej, aż dostał się do suteryny, skąd już nie miał wyjścia.

Sędzia śledczy domyśliwszy się przez łoskot w sąsiednim pokoju o ucieczce Rajcy, natychmiast wezwał telefonicznie opmocy z posterunku, dzięki czemu ujętego sprawcę przesłuchano przy wzmocnionej ochronie.

Jak donosiliśmy, Zygmunt Rajca był organizatorem napadu w Sławkowie.

NA NIEDZIELĘ

KRZYŻÓWKA
(ułoż. Zb. Block).

Poziomo: 1A) Asystent profesora anatomji 2C) Warzywo. 3A) Wykrzyknik. 3D) Termin szachowy. 3H) Jednostka oporu elektr. 4A) Melodja. 4F) Miejsce urodz. w pustyni. 5B) Spółgłoska fonet. 5G) Nuta. 6A) Zbytek (przepych). 6F) Skaleczenie. 7A) Spółgłoska fonet 7D) Zdr. imię żeńskie. 7H) Miara powierzchni. 8C) Imię żeńskie. 9A) Ląd istniejący niegdyś na oceanie Atlantyckim.

Pionowo: A1) Kara pieniężna. A6) Kochanka Zeusa. B3) Przedsionek piekła. C1) Rzeka w Rosji. C4) Wół tybetański. C8) Rodzajnik francuski. D1) Msza. D6) Imię biblijne żeńskie. E1) Okres czasu. E7) Pożyteczna roślina. F1) Człowiek surowych zasad. F6) Wystający brzeg. G1) Inicjały bohatera narodowego. G4) Papuga. G8) Dwie samogłoski H3) Owrzodzenie wewnątrz nosa. I1) Oprawa obrazu. I6) Instrument muzyczny.

SZARADA HISTORYCZNA
(Ułożył „Awos" z Dąbrowy Górn.).

Pierwsza + druga w liczbie macie,
Trzy + czwór + pięć + sześć + a pół sta znacie,
Siódmą + szóstą w wojsku patrzcie,
Dziewięć + siedem + trzynaście
Żyli w Rosji i panowali,
Lecz nikt pamięć ich nie chwali;
Dziewięć gdy wspak, to jest gama,
Jedenaście z „pruska" — dawna,
A dwunasta jest pytanie —
Trzynaście z „pruska" panie,
Zaś czternasta to — odmiana
Części doby, ta Wam znana;
ósma zgłoska bez znaczenia,
Więc nie daję określenia;
Całość: piękne wydarzenie...
A Wy piszcie nam znaczenie...

ZAGADKI.

Gdy nuta naśladuje ruch cielęcia lub osła,
Będzie to wróg odwieczny wszelkiego rzemiosła.

Gdy litera wiele mówi, jak niektórzy ludzie
To się stanie wnet legendą, podaną w talmudzie

Do litery dodaj siebie i jeszcze spółgłoskę,
A zapłyniesz nim z Warszawy, aż w mury krakowskie.

W literze litera — obie nad tym radzą,
Żeby dać je krowom — więcej mleka dadzą.

SZARADA.
(Ułoż. C. Jabłonowski).

Smętny dla mnie tmat dzisiejszej szarady,
Pragnę ludziom jednak dać w niej dobre rady:
Oto się zbliżają twoje miłe całe,
Jak zwykle wesołe, wystawne, wspaniałe,
Lecz nie raz — dwa — trzecie nikt z przyjaciół grona,
Jaki mąż twój będzie, a tembardziej żona.
Często miast spokoju, znajdziesz odmęt piekła.
Kiedy cię osidła „herod-baba" wściekła!
Życie ci obrzydnie, nie zaznasz słodyczy,
Wątroba ci spuchnie z nadmiaru goryczy,
I odpokutujesz za swe trzecie — czwarte,
Klnąc, że właśnie całe czarta były warte!..

SZARADA
(Marjan Müller — Sosnowiec).

Pierwsze znajdziemy w głębinie,
drugie żeńskie imię,
trzecie dzikie zwierzę,
czwarte do potraw się bierze.
piąte zaimek raczej,
szóste furmanka inaczej,
siódme jako utwór poetycki słynie,
ósme w Małopolsce płynie,
dziewięć to przyjaciel Mickiewicza,
z całości pierwsze litery się odlicza,
one dadzą rozwiązanie,
więc moje uszanowanie.

ZA NAJLEPSZE RORZWIĄZANIE 4 NAGRODY KSIĄŻKOWE.

Rozwiązanie nadsyłać do Administracji „K. Z." z dopiskiem na kopercie „Łamigłówka". Termin do czwartku dnia 14 bm.

ROZWIĄZANIE

łamigłówek z dnia 3 bm.:

1) Krzyż magiczny: „Elegat, Lenury, Igumen, kareta"
2) Szarada: „Zły to pan, kto żyje nad stan"
3) Metagram: „Mara".
4) Krzyż magiczny: „Abonament, katalekty, kosmetyka".
5) Szarady krajoznawcze: 1) Gdynia, 2) Warszawa, 3) Kraków.

NAGRODY OTRZYMALI PP.:

Halinka z Dąbrowy, J. Nowakowski z Sosnowca, A. Śliwakowska z Sosnowca. K Skrzypczak z Katowic.

KRONIKA OLKUSZA

Echa defraudacji

W KOMUNALNYCH LASACH SŁAWKOWSKICH.

Według informacji, nadesłanej nam przez p. mecenasa Kańskiego z Olkusza, śledztwo przeciwko b. nadleśniczemu lasów sławkowskich, Śmielewskiemu, zostało umorzone. Jak wynika z motywów, stwierdzony podczas rewizji brak 3.058 zł. 34 gr. i 906 zł. 42 gr. powstał skutkiem wadliwego zaksięgowania przez olkuski wydział powiatowy. Nadto zarzuty stawiane przez Fr. Ziętka ze Sławkowa potraktowane zostały jako niewiarogodne, gdyż są małostkowe i mają charakter więcej złośliwy, aniżeli poważnego oskarżenia, wreszcie z tychże motywów wynika, że Śmielewski był człowiekiem uczciwym i pracownikiem sumiennym, a zniechęcił do siebie miejscową ludność w walce z masowemi kradzieżami ze strony ludności, która przywykła od czasów przedwojennych lasy komunalne traktować jako swoją własność. Należy się spodziewać, że wydział powiatowy Sejmiku olkuskiego obecnie będzie miał możność wyrównania krzywdy, jaka stała się p. Śmielewskiemu przez zwolnienie go ze stanowiska i pozbawienie praw emerytalnych.

Kina dźwiękowe w Olkuszu wyświetlają dzisiaj:
„Orzeł“ — BIAŁY ŚLAD.
„Rosa“ — FRANKENSTEIN.

× **KU UCZCZENIU 102 ROCZNICY ŚMIERCI GEN. SOWIŃSKIEGO** w obronie Warszawy, oraz tych, którzy w obronie niepodległości Polski w r. 1831 polegli na polu walki, w dn. 6 b.m. w miejscowym kościele odprawiona została msza żałobna z inicjatywy Legji inwalidów, kompanja w Olkuszu.

× **ODZNACZENIE.** P. Michał Bartkiewicz urzędnik wydziału powiatowego w Olkuszu otrzymał krzyż P.O.W.

× **WALKA ZE ZŁODZIEJAMI LEŚNYMI.** Ludność sąsiadująca z lasami komunalnemi sławkowskiemi przywykła już do go że lasy te uważa za swoją własność i drzewo zabiera z niego nawet w biały dzień. Gajowi stale staczają walki ze złodziejami, ale niestety, wychodzą z tej walki zawsze pokonani. Niedawno litościwy sołtys Janeczek przywiózł do lekarza do Sławkowa gajowego pobitego do nieprzytomności przez złodziei drzewa. Onegdaj zaszedł świeży wypadek dotkliwego pobicia gajowego Ignacego Przęślicę przez mieszkańców wsi Burki: Tomasza Ścigaja i Mieczysława Kiwiora. Obydwaj wieźli skradzione drzewo z lasów sławkowskich. Spotkał ich gajowy Przęślicza i zabronił wywozu. Złodzieje jednak drzewo zabrali, a gajowego znów pobili do nieprzytomności. Jedynie większy wymiar kary sądowej na złodziei, mógłby położyć kres kradzieżom leśnym.

× **AKCJA KATOLICKA W SMARDZOWICACH.** W ostatnich trzech dniach odbywały się przy kościele parafjalnym w Smardzewicach, gm. Cianowice (pod Ojcowem) pod przewodnictwem miejscowego proboszcza ks. Cichonia, odczyty na temat akcji katolickiej, wygłaszane przez generalnego sekretarza Akcji z Kielc, inż. Rościszewskiego. W związku z tem, założony został Związek Akcji katolickiej męski i żeński, do zarządu którego weszli najpoważniejsi gospodarze i gospodynie ze Smardzewic. Zainteresowanie związkiem ogromne.

× **WYCIECZKA.** W dniu 16 b.m. wyrusza z Olkusza specjalnym pociągiem wycieczka do Częstochowy przy opłacie zł. 4.80 od osoby tam i z powrotem. Czynni członkowie „Hejnału“ płacą tylko zł. 2.40 od osoby.

× **ZAWODY MARSZOWE W MASKACH.** W dniu 17 b.m., t.j. w czasie uroczystości związanych ze smutną rocznicą śmierci ś. p. kpt. Żwirki i ś. p. inż. Wigury, powiatowy komitet LOPP. w Olkuszu organizuje m. in. zawody marszowe (zespołowe) w maskach na trasie około 3 klm. w obrębie miasta Olkusza z nagrodami. W skład komisji sędziowskiej i technicznej, mającej za zadanie opracowania trasy i warunków zawodów wejdą pp.: dr. Ossowski, prof. Rudolf i sierżant Kępka w zastępstwie będącego [illegible] powiat. komendanta P. W. i W. F. kpt. Zwarycza. Organizacje i związki, które zechcą wziąć udział w zawodach, proszone są o zgłoszenie swego udziału wcześniej w powiat. komitecie LOPP. w Olkuszu (ul. Mickiewicza) w godz. urzędowych, t. j. od 9 rano do 3 popoł. codziennie.

× **CO SŁYCHAĆ W BUKOWNIE?** Roboty przygotowawcze i terenowe na przyszłem osiedlu w Bukownie postępują naprzód. W tych dniach wykończono próbny basen o pojemności 4 tys. mtr. kw., który również nawodniono (głębokość wody sięga w niektórych miejscach do 1.80 mtr.). Po rozbudowaniu, t.j. z początkiem sezonu roku przyszłego, basen zostanie powiększony do 16 tys. mtr. kw. Basen zasilany jest w wodę źródlaną z rzeczki Sztoły. Komitet rozbudowy miasta przystąpił w tych dniach do pracy nad planem osiedla, który w następstwie przesłany zostanie do zatwierdzenia województwu. Onegdaj zostały skontrolowane roboty w Bukownie przez niektórych radnych i członków komitetu rozbudowy z burmistrzem p. Majewskim na czele, w obecności inż. miejskiego, p. Żubra. Basen i inne urządzenia na osiedlu wykonywane są według projektu i pod kierunkiem inż. Kuźniarskiego przy pomocy bezrobotnych.

× **KOLEŻEŃSKA AWANTURA W CZAJOWICACH.** Między kolegami Stanisławem Wachowiczem z Czajowic i Stefanem Baranem z sąsiedniej wsi Bębło, wynikła awantura, którą spowodował Baran, kpiąc sobie i żartując ze swego kolegi. Wyprowadzony z równowagi Wachowicz rzucił heblem w Barana, lecz go nie trafił. Podniecony tem niepowodzeniem, Wachowicz złapał t. zw. sztamajzę i zadał nią cios Baranowi z taką siłą że przebił mu płuco w okolicy serca. Wezwany lekarz dr. Czyżewski z Ojcowa udzielił pierwszej pomocy Baranowi, zaliczając ranę do ciężkich uszkodzeń ciała.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Zniesienie systemu koncesyjnego

CO DO SPRZEDAŻY WYROBÓW TYTONIOWYCH.

Ministerstwo skarbu wystąpiło z projektem rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwolnieniu od obowiązku uzyskiwania koncesji przez sprzedawców wyrobów tytoniowych. Projekt przewiduje wprowadzenie systemu zgłoszeniowego. A zatem wszelka sprzedaż wyrobów tytoniowych, zarówno detaliczna jak i hurtowa, ma być wolna od jakichkolwiek ograniczeń, wystarczy zwykłe zawiadomie władzy skarbowej, że takie przedsięborstwo się otwiera. Oczywiście wspomniana wolność obrotu dotyczy wyrobów mopolu tytoniowego.

Rozporządzenie to ma wejść w życie z dniem ogłoszenia. Z tym terminem wygasną w zasadzie uprawnienia, wynikające z koncesyj nadanych dotychczas. Jedynie uprawnienia i obowiązki hurtowników zachowają swą ważność do 31 grudnia bież. r.

Jest rzeczą zrozumiałą, że wynajmowanie miejsc dla sprzedaży wyrobów tytoniowych na ulicach i placach miejskich w budkach i kioskach nadal będzie praktykowane, jako oparte na innych podstawach prawnych.

Dekret o bilansowaniu ksiąg handlowych.

W wykazie ustaw, jakie mają być ogłoszone w postaci dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej, figuruje również projekt, dotyczący rozporządzenia w sprawie bilansowania i zamykania ksiąg handlowych. Chodzi o to, że w Polsce nie jest zastosowany jednolity system buchalteryjny, że nie wszystkie firmy obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, prowadzą je jednakowo i zamykają bilansem według określonych zasad. Z tego powodu władze skarbowe, które opierają wymiar podatku na księgach i na bilansach, mają często kłopoty przy ustalaniu realności bilansu. Nowe przepisy określają z dokładnością, jak należy bilansować, przyczem za podstawę tego rozporządzenia przyjęto opnje najbardziej kompetentnych buchalterów w Polsce.

Dekret ukaże się w niedalekiej przyszłości, przyczem bilans za rok 1933 każda firma będzie musiała sporządzać według nowego systemu.

Kronika gospodarcza.

WZROST ZATRUDNIENIA W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM. Ogólna liczba zatrudnionych w przemyśle włókienniczym okręgu łódzkiego zwiększyła się w ostatnim tygodniu o 375 osób. Zwiększyła się również przeciętna liczba dniówek z 5.33 do 5.46 dni w tygodniu. Wzrost zatrudnienia w przemyśle włókienniczym tłumaczy się wzmożoną produkcją na sezon zimowy.

SPRZEDAŻ SOLI. Ministerstwo skarbu przygotowuje projekt rozporządzenia Prezydenta R. P. o skasowaniu koncesjonowanej hurtownej sprzedaży soli. Jedyny wyjątek przewiduje projekt co do sprzedaży soli po cenach, nie zawierających opłaty monopolowej, t. zn. przeznaczonj na cele przemysłowe lub hodowlano - rolnicze. Minister skarbu ma wydać odpowiednie przepisy, regulujące obowiązek uzyskiwania zezwoleń na sprzedaż tych rodzajów soli.

HANDEL Z PALESTYNĄ. W ciągu ostatniego półrocza eksport z Polski do Palestyny wyniósł 499 ton różnych towarów wartości około 500.000 zł. Obrót towarowy polsko-palestyński stale się wzmaga, gdyż całoroczny obrót okresu poprzedniego wynosił tylko 618 tysięcy złotych.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Dnia 9 września.

Dewiza: Belgja 124.73, Gdańsk 173.55, Holandja 360.75, Londyn 28.67 — 28.65, Nowy Jork 6.33, Paryż 35.01, Praga 26.50, Szwajcarja 172.72, Włochy 47.18.

Obroty mniej, niż średnie, tendencja niejednolita. Banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych: 6.30 — 6.31. Rubel złoty 4.71. Dolar złoty 9.01½. Gram czystego złota 5.9244. Dewiza na Berlin w obrotach międzybankowych 213.15. Marki niemieckie (banknoty) w obrotach prywatnych 209.25 — 209.00. Funt szterlingów (banknoty) w obrotach prywatnych 28.60.

Papiery procentowe. 3 proc. poż. budowlana 38.15 — 38.00; 7 proc. poż. stabilizacyjna 51.00 (w proc.); 4 proc. poż. inwestycyjna 104.75; 5 proc. konwersyjna 51.00; 6 proc. poż. dolarowa 60.00 (w proc.); 10 proc. poż. kolejowa 102.00 (w proc.).

Akcje. Bank Polski 83.25 — 82.75; Starachowice 10.00 — 9.75.

GIEŁDA ZBOŻOWO - TOWAROWA.

Ceny za 100 kg. parytet wagon Warszawa, w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych. Kursy ustalone na podstawie cen giełdowych.

Żyto I standard od 14.00 do 14.50. Pszenica jednolita 23.00—24.00. Pszenica zbierana 22.00—23.00. Owies jednolity 468 g-l 13.50—14.00. Owies zbierany 438 g-l 13.00—13.50. Jęczmień na kaszę 14.00—15.00. Mąka pszenna gat. I 45% „luksusowa“ nowa 40.00—45.00 Mąka pszenna gat. pierwszy 65% nowa 37.00—40.00. Mąka pszenna gat. drugi 20% po „luksusowej“ nowa 34.00—37.00. Mąka pszenna gat. III „poślednia“ nowa 20.00—25.00. Mąka żytnia pytlowa gat. I 65—55% 25.00—27.00. Mąka żytnia sitkowa gat. II po 55% 19.00—21.00. Mąka żytnia razowa 95% 19.00—21.00.

JUBILEUSZ.

— Panie Cynaderluft, ja do pana przychodzę dziś 25-ty raz po pieniądze.
— Co, bez kwiatów?!

SPORT

Zawody konne w Sosnowcu.

Przypominamy, że dzisiaj w niedzielę dnia 10 b.m. o godz. 15 na stadjonie „Policyjnego Klubu Sportowego“ w Sosnowcu przy ul. Aleja róg Moniuszki, odbędą się pierwszy raz w Zagłębiu zawody konne policji państwowej pow. Będzińskiego.

Konkurencje są bardzo ciekawe, nadzwyczaj efektownie urządzony „Porcours“, w czasie zawodów przygrywa wyborowa orkiestra. Nagrody dla najlepszych jeźdźców ofiarowali pp. wojewoda kielecki Paciorkowski, naczelnik Żwirski, komendant wojewódzki P.P. insp. Grabowski, starosta powiatowy w Będzinie, komendant powiatowy P.P. w Będzinie, Związek legjonistów, Magistrat m. Sosnowca, I. K. C. i „Raz, Dwa, Trzy“ (piękny puhar przechodni), dr. Schönborn, Policyjny klub sportowy, komendant szkoły policyjnej na Piaskach, oficerowie tejże szkoły, asp. Jasiński i Komitet organizacyjny zawodów. Wśród nagród jest wiele bardzo cennych. Nagrody są umieszczone w oknie księgarni „Wiedza“ w Sosnowcu przy ul. 3 Maja.

Zawody zaszczycą swoją obecnością władze zamiejscowe i miejscowe policyjne i administracyjne.

Bilety do nabycia w kasach na stadjonie od godz. 12 w południe dla uniknięcia natłoku. Ceny miejsc: loże 3 zł., siedzące I rząd 2 zł. następne rzędy po 1 zł. 50 gr., stojące 1 zł., ulgowe 75 gr., dla uczniów i dzieci 50 groszy.

O WEJŚCIE DO LIGI.

Na czwartkowem zebraniu wydziału gier Polskiego Związku piłki nożnej stwierdzono, że referendum rozpisane w sprawie zmiany systemu finałowych rozgrywek o wejście do ligi nie dało wyniku pozytywnego, wobec czego rozlosowano półfinały w następujący sposób: 17 b.m. w Lipinach Naprzód — W.K.S. (Wilno), a w Przemyślu Polonja (Przemyśl) — Polonja (Warszawa).

Dnia 24 b.m. w Wilnie W.K.S. — Naprzód, w Warszawie Polonja (Warszawa) — Polonja (Przemyśl).

ZARZĄD R. K. S. „NAPRZÓD“

komunikuje, iż klub został przeniesiony do nowego lokalu przy ul. 1 maja 12a w Sosnowcu. Od 1 października r.b. będą czynne następujące sekcje: gimnastyczno-lekkoatletyczna, ping-pongowa, szachowa i inne. Zarząd organizuje sekcję piłki nożnej, która będzie grała przez całą zimę, jak drużyny śląskie.

R.K.S. CZARNI — K.S.S. SATURN.

Zawody powyższe o mistrzostwo kl. B które odbędą się dzisiaj o godz. 10 rano na boisku Solvay w Grodźcu zapowiadają się interesująco, ze względu na to, że jeżeliby wygrał R.K.S. „Czarnych“ z Sosnowca wówczas będzie wicemistrzem kl. B, natomiast jeżeliby przegrał, wicemistrzem zostanie K. S. Płomień z Milowic.

KRONIKA ZAWIERCIA

× **KU CZCI Ś. P. ŻWIRKI I WIGURY.** Dzisiaj w pierwszą rocznicę tragicznej śmierci ś. p. kpt. Żwirki i inż. Wigury zostanie odprawione w kościele parafjalnym w Zawierciu uroczyste nabożeństwo na które przybędą przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, miejscowe koła LOPP., szkoły, organizacje i stowarzyszenia. Między godziną 8 a 13 odbędzie się zbiórka uliczna, z której dochód zostanie przeznaczony na Challenge 1934 r.

× **W CELU UCZCZENIA ZASŁUG DR. JÓZEFA BRZEZIŃSKIEGO,** który po 40 letniej niemal pracy opuścił Zawiercie, grono znajomych i przyjaciół zamiast urządzenia pożegnalnego wieczoru zebrało na listę ofiar złotych 500, które w myśl intencji dr. Brzezińskiego zostały oddane Stowarzyszeniu Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Zawierciu dla ulżenia niedoli biednych i chorych.

× **BUDOWA SZKOŁY ŚREDNIEJ W ZAWIERCIU.** W tych dniach odbyło się w starostwie czwarte zkolei posiedzenie komitetu budowy gmachu szkoły średniej w Zawierciu. Na zebraniu tem przewodniczący komtietu p. St. Holenderski, inż. Rozkoszny oraz przewodniczący poszczególnych sekcyj złożyli szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej działalności. Przed posiedzeniem członkowie komitetu zapoznali się ze stanem dotychczasowych robót. W przeciągu zaledwie 3 miesięcy czasu wybudowano gmach o kubaturze 13000 m. sześciennych. W krótkim już czasie gmach w stanie surowym będzie gotowy. W okresie zimowym opracowane zostaną plany i kosztorysy na budowę wodociągów, kanalizacji, elektryfikacji gmachu i robót stolarskich, rozpisany konkurs i rozpatrzone oferty na wiosnę wszelkie te roboty zostaną wykonane, a z rozpoczęciem przyszłego roku szkolnego gmach zostanie oddany do użytku.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

B. prac. mag. w Zawierciu: Nie do druku.

Z CAŁEJ POLSKI

WYROK SĄDU DORAŹNEGO W KOBRYNIU.

Sąd doraźny w Kobryniu ogłosił w piątek wieczorem wyrok w procesie 9-ciu oskarżonych o wywołanie w dniu 2 sierpnia zajść w miejscowości Nowosiółki na Polesiu. Jak wiadomo, oskarżeni odpowiadali z artykułu 93 k. k. o usiłowanie oderwania od państwa polskiego części jego terytorjum. Wyrokiem sądu sprawa ogniy Kapłanówny przekazana została do postępowania zwykłego, a pozostali oskarżeni, skazani zostali na dożywotnie więzienie.

WIELKA KATASTROFA NA KOPALNI

7 bm. około godz. 4 popoł. wydarzyła się wielka katastrofa na kopalni „Richthofen" w Janowie pod Mysłowicami, należącej do Spółki Gieschego. Z powodu wstrząsu skał rozpadłyy się zwały węgla na głębokości 400 m. na ścianie XI, które zasypały sześciu pracujących tam górników. Pod gruzami węgla ponieśli śmierć Jan Żelozko rębacz z Nikiszowca, oraz ładowacz Trząsała Jerzy z Giszchowca. Ciężko ranny został górnik Karol Geppert z Janowa, zaś lekkie obrażenia odnieśli Paweł Pyta z Nikiszowca, Antoni Bruzda z Giszowca i Edward Figura z Janowa. Natychmiast po katastrofie zaalarmowano kolumnę ratowniczą, która rozpoczęła akcję celem wydobycia zasypanych ofiar. O godz. 11.30 w nocy wydobyto wszystkich górników. Zwłoki zabitych przewieziono do kostnicy szpitala Spółki Brackiej w Mysłowicach, zaś rannych odtransportowano do szpitala.

WYROK ŚMIERCI NA SZPIEGA.

W dniu 8 bm. o godz. 17.30 zakończyła się przed sądem okr. w Gdyni rozprawa karna w trybie doraźnym przeciwko obywatelowi polskiemu Józefowi Manuthowi, 30-letniemu pracownikowi urzędu morskiego w Gdyni, oskarżonemu o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa. Po kilkugodzinnej rozprawie przy drzwiach zamkniętych zapadł wyrok, skazujący Manutha na karę śmierci przez powieszenie i utratę praw obywatelskich i honorowych na zawsze. Skazany przyjął wyrok z płaczem i objawiał wielką skruchę. Obrońca skazanego Olśnicki zwrócił się do p. Prezydenta Rzplitej o łaskę. Manuth pracował w urzędzie morskim od kilku lat, gdzie sprawował funkcje mechanika przy światłach nawigacyjnych.

ZABÓJSTWO W KOŚCIELE

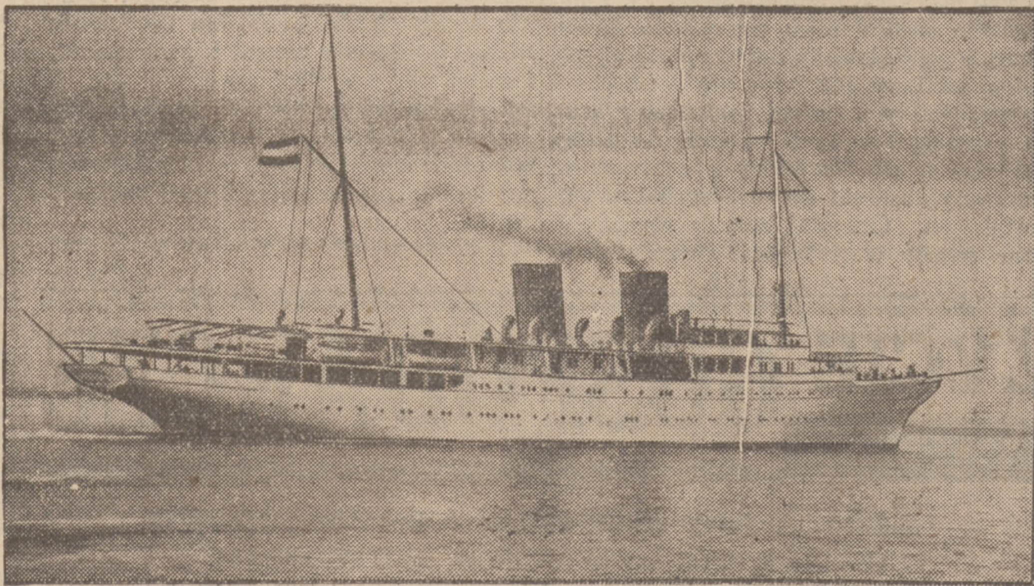
Z Przeworska donoszą, że w miejscowym kościele dokonano zbrodni zabójstwa podczas nabożeństwa. Mianowicie włościanin Pieniążek został uderzony cię żarkiem w głowę, wskutek czego niebawem zmarł. Sprawca zbrodni, krewny zabitego, nazwiskiem Zuch uciekł i ukrył się w okolicznych lasach.

ŚLUB „ZAOCZNY" W WARSZAWIE.

Niedawno w Warszawie odbył się ciekawy ślub według obrzędku muzułmańskiego. Ślub ten został zawarty w obecności dwóch świadków i panny młodej, lecz bez udziału pana młodego, inżyniera z zawodu, mieszkającego w Czechosłowacji. Oboje małżonkowie są emigrantami z Kaukazu Północnego. Podobne śluby są dopuszczalne przez Islam. To też są one na porządku dziennym na Wschodzie, a to tembardziej, że śluby muzułmańskie są ślubami wyłącznie cywilnemi. Islam dopuszcza nietylko śluby zaoczne lecz również i rozwody.

KRWAWA ZEMSTA RODZINNA

Z Nowogródka donoszą o rzadkim wypadku wendety, jaką zanotowano we wsi Kutrzebe, gminy Horodeczany. W z. r. 64-letni wieśniak Wojniłło zamordował kosą niejakiego Szachę. Po zwolnieniu zabójcy z więzienia rozpoczęły się akty zemsty ze strony rodziny Szachy. Najpierw zamordowano Wojniłłe córkę, następnie podpalono mu gospodarstwo, ostatnio zaś dkonano zamachu na niego samego. Mianowicie Wojniłłę znaleziono ciężko rannego, przestrzelonego kilku kulami. W sprawie tej policja prowadzi dochodzenia.

NAJWIĘKSZY JACHT ŚWIATA.

Największy luksusowy jacht świata, mający ponad 6000 ton pojemności, został w roku 1929 przez jednego z miljonerów Filadelfji oddany do stoczni hamburskiej. Obecnie piękny ten statek po odnowieniu został sprzedany towarzystwu filmowemu „Ufa". Odebranie bowiem wspaniałego „Cavarone" ze stoczni i zapłacenie kosztów naprawy zbyt wiele kosztowało tak, że nawet miljoner amerykański nie mógł sobie na to pozwolić. Przez rok oczekiwał jacht po odnowieniu na nabywcę. Wreszcie po dłuższym czasie znowu wyruszy w podróż ale pod flagą „Ufy". Będzie przeznaczony na ekspedycje filmowe egzotyczne oraz na wszelkie sceny odbywające się na morzu, a nakręcane dla filmów „Ufy".

Czy człowiek może latać o sile własnych mięśni?

Po zdobyciu szybkości, którą 30 lat temu uważono za nie do osiągnięcia, po przezwyciężeniu zawrotnych odległości i wysokości, technicy lotnicy wytężają całą swoją uwagę na rozwiązanie zagadnienia, które na pierwszy rzut oka mogłoby się wydać absurdem, a w każdym razie nieposiadającym praktycznego znaczenia.

Coraz częściej w kołach lotniczych mówi się o możliwościach „lotu ludzkiego", czyli innemi słowy, o zbudowaniu maszyny, przy pomocy której człowiek mógłby przebywać w powietrzu nie zużywając innej siły, prócz energji własnych mięśni. Wygląda to tak, jakgdyby lotnictwo przypomniało sobie naglę legendę Ikara, który był pierwszym „latającym człowiekiem", i nawraca obecnie do starodawnej teorji Leonarda da Vinci który znów pierwszy rozwiązał teoretycznie sprawę utrzymania się w powietrzu poprzez szereg doświadczeń i projektów, które szczęśliwym trafem przechowały się aż do naszych czasów.

Według ówczesnych zapisków Leonardo da Vinci wymyślił dwa różne sposoby lotu. Pierwszy opierał się na legendzie Ikara i jego ojca Dedala, którzy się unieśli z ziemi i lecieli nad morzem, mając przymocowane na plecach dwa wielkie skrzydła, poruszane ramionami lecących i przewidywał posługiwanie się rytmicznym ruchem kończyn, tak, by naśladować lot ptaka. Drugi sposób, będący owocem późniejszych prac Leonarda, oparty był na wybudowanej na kształt skrzydeł nietoperza maszynie, celem powiększenia możliwości „lotu ptaka" zużytkowanie siły prądów powietrznych i oporu wiatru.

Lotnictwo w pierwszych latach naszego stulecia rozwiązało zagadnienie lotu przy pomocy motorów, okazało się to bardziej praktyczne tembardziej, że w tym samym czasie człowiek dążył coraz bardziej do zastąpienia wysiłków ludzkich maszyną. Obecnie ministerstwo lotnictwa w Rzyme rozpisało konkurs i ustaliło znaczną nagrodę dla lotnika, który, posługując się wyłącznie siłą swoich mięśni dokna lotu jednokilometrowego, niedotykając ziemi w czasie przelotu. Ostatni termin konkursu wyznaczono na 2 września 1934 r., a celem ułatwienia doświadczenia ustalono, że dozwolone będzie pilotowi — na pół godziny przed lotem, zamagnetyzować sidę swych mięśni w kondensatorze, mogącym stanowić część nowego przyrządu lotniczego.

Być może zatem, że już niedługo „lot ludzk", którego pierwszy zarys powstał w myśl genjalnego Leonarda da Vinci, stanie się realną rzeczywistością i rozwiąże zagadnienie bezpieczeństwa w lotaniu.

RZECZY CIEKAWE

PIERWSZE MUZEUM POLARNE.

W Oslo nastąpiło uroczyste otwarcie pierwszego muzeum polarnego na świecie. Umieszczone ono zostało w sławnym „Frannie", weteranie zmagań z lodami Antarktydy. Zebrano tutaj pamiątki i dokumenty z wypraw organizowanych dla zdobycia bieguna: portrety wszystkich wielkich badaczy od Nansena aż do Byrda, narty Amundsena i Scotta, małą barkę w której Nansen i Svedrup walczyli przez siedem dni ze straszną żywiołem itp. Również Norwegowie postanowili zbudować Nansenowi w porcie Oslo pomnik o ogromnej wielkości w kształcie latarni morskiej. Subskrypcja narodowa będzie rozpisana w tm celu w najbliższym czasie.

FRANCUSKA BIUROKRACJA.

Najlepszym dowodem, jaka panuje wszędzie biurokracja, jest następujący fakt: W Tulonie urodziło się dziecko płci męskiej, które obecnie uzyskało wiek potrzebny do odbycia powszechnej służby wojskowej. Jego ojciec, oficer armji francuskiej kolonjalnej, od pewnego czasu przebywał w odległej kolonji, pełniąc tam służbę. Syn jednak i matka chwilowo przebywali w Paryżu. Dotąd niema nic jaśniejszego i prostszego, jak sytuacja powyższa. Lecz zaczęło się wszystko psuć, gdy syn, będąc godnym następcą ojca oficera, pragnął się wpisać — jak tego domagały się odpowiednie afisze — na listę mających odbyć służbę wojskową w dzielnicy, w której zamieszkiwał. Tutaj jednak zmuszono go, by pojechał do władz miejskich Tulonu, jako swego miejsca urodzenia. W Tulonie powiedziano mu, że zgodnie z rozporządzeniami nie może być wciągniętym na listę spisu ludności. Może to uczynić w siedzibie tymczasowej swego ojca, tj. w bardzo odległych kolonjach! Ofiarze przepisów nie pozostaje nic innego, jak spakować się i jechać do swego ojca.

CLAUDE AVELINE

Podwójna śmierć Fryderyka Belot

Z upoważnieniem autora przełożył Stefan Skarżyński.

65

— Gdybym się nie wahał, niewątpliwie zdążyłbym jeszcze ją powstrzymać. Ale nie wpadło mi na myśl, że zabrała rewolwer i że straszliwy zbieg okoliczności uczyni z mojej siostry zbrodniarkę. Jednakże po dwu, czy trzyminutowym namyśle wszedłem za nią. Na schodach usłyszałem mimo hałasu przejeżdżającego autobusu odgłos kilku strzałów i pobiegłem na górę. Siostra wychodziła właśnie z rewolwerem w ręku, błędnie spoglądając naokoło. Odebrałem jej rewolwer i skupiwszy wszystkie siły rozkazałem, jak uśpionemu mediom: „Opuść natychmiast ten dom, jedź na Place des Fetes i czekaj na mnie!" Potem wszedłem do mieszkania. Myślałem, że pomoc moja może jeszcze być potrzebna.

Pośrodku gabinetu znalazłem leżącego Belot'a. otrzymał postrzał w czaszkę i w pierś. Czy to ze wzruszenia, czy zdenerwowania wydało mi się, że już nie żyje. O to się oskarżam, i żądam stwierdzenia, czy gdybym go był ratował, Belot by nie umarł — czy więc ja jestem odpowiedzialny za jego śmierć. Oskarżam się również o to, że znalazłszy na ziemi bez broni, położyłem obok jego prawej ręki rewolwer, z którego został raniony. Siostra miała na rękach rękawiczki, ja również, żaden więc ślad nie mógł zdradzić prawdziwego sprawcy. Oskarżam się jeszcze o to, że przebiegłszy oczyma meble w pokoju, w poszukiwaniu czegoś, coby pozwoliło mi ukryć dokonaną zbrodnię, skradłem z biurka arkusik listowego papieru. Papieru tego użyłem po powrocie do domu do napisania listu, który miał upewnić policję co do stanu mojej siostry. Potem zgasiłem światło.

— Mimo wzburzenia — zauważył szef — zdaje mi się, że pan miał dużo spokoju, by wszystko to wykonać.

— Nie, panie — powiedział Delluc. — Ale jeśli to miało posłużyć mojej siostrze.....

— I co dalej?

— Udałem się na Place des Fetes, gdzie znalazłem siostrę nieprzytomną. Wsiedliśmy do taksówki, przyjechaliśmy do domu i położyłem ją do łóżka. To wszystko.

— Tak — rzekł szef. — *A ten drugi człowiek?*

— Przysięgam — rzekł Delluc z mocą — że go nie widziałem, że ani przez chwilę nie podejrzewałem, by tam był, aż do czasu. kiedy usłyszałem pańskie oskarżenie.

— Istotnie — wtrąciłem — portjera opadła z powrotem, zakrywając go. Widać było tylko rękę, ale też by ją zobaczyć, trzeba było spojrzeć pod specjalnym kątem.

Spojrzałem na Delluc'a, by zrozumiał, że chcę wynagrodzić mu krzywdę, okazując mu pomoc. Ale on unikał mego wzroku.

— Proszę pana — rzekł do Regnard'a — przecież aby siostra moja uwierzyła, że ma do czynienia ze zjawą, druga ofiara musiała być uderzająco podobna do Belot'a? Tego nie rozumiem.

— Niestety, nic panu nie mogę wyjaśnić — odpowiedział szef.

— Ale czy ona się dowie, że zabiła dwu ludzi?

Regnard, rozłożył z rezygnacją ręce. Delluc opuścił głowę i wyszeptał:

— To straszne.

— Stanowisko Fryderyka Belot w policji śledczej — ciągnął szef — i, muszę to stwierdzić, niezwykły przebieg dramatu, nakazują nam prowadzić tę sprawę w sposób wyjątkowy. Nie zostanie ona ogłoszona nigdzie. Być może nawet, jeżeli zwierzchnicy moi uznają to za słuszne.....

Umilkł. Delluc podniósł ku niemu oczy rozjaśnione nadzieją. Ale szef udawał, że nic nie dostrzega i ciągnął dalej:

D. n.

ZDROWIE I ŻYWOTNOŚĆ można utrzymać od dzieciństwa do starości, jeżeli w każdym domu codziennym napojem jest OVOMALTYNA. Ta doskonała odżywka, składająca się z jaj, mleka, słodu i kakao, zawiera w swej skoncentrowanej formie wszystkie składniki odżywcze i witaminy niezbędne dla utrzymania zdrowia. OVOMALTYNA czyni każdy napój pełnowartościowym, łatwostrawnym, wpływa dodatnio na system nerwowy, wzmacnia organizm, zaopatrując go w bogaty zapas zdrowia i energji — przyczem dzieci, wobec jej miłego smaku, przedkładają OVOMALTYNĘ nad każdy inny napój. —

OVOMALTINE

zapewnia zdrowie!

Ceny: puszka 125 gr. Zł. 2.— 250 gr. Zł. 3.70, 500 gr. Zł. 6.70.

Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna
Dr. A. WANDER, Sp. Akc.
KRAKÓW

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.— Próby i broszury wysyła się bezpłatnie

---

Gdzie można mieć ładnie, czysto, śnieżnej białości i z dużym połyskiem zrobiony kołnierz dobry fason Eterna i Elastyk, jak również koszulę sztywną i sportową to tylko w

PRALNI „HYGJENA"
A. MACUGOWEJ

Sosnowiec, Piłsudskiego 30, tel. 7-10
Filje:
Szopienice, Piłsudskiego 45.
Katowice, Wojciechowskiego 22.
Ceny od 11 b. m. obniżone. 5769

Baczność!

Najtańszy sposób zdobywania wiedzy beletrystycznej i naukowej

DUŻO „NOWOŚCI"

w Bibljotece IV P.M.S.

w Sosnowcu, ul. Kamienna 4.
Konstantynów. 5647
w poniedziałki i czwartki od 4 do 7.
TYLKO 30 GR. MIESIĘCZNIE.

PODZIĘKOWANIE.

Panu Doktorowi Tadeuszowi Sokołowskiemu Będzin, ul. Małachowskiego Nr. 6 tą drogą składam serdeczne podziękowanie za szybkie i tak bardzo skuteczne wyleczenie mnie z choroby oczu, czego nie mogli dokonać lekarze specjaliści warszawscy u których leczyłem się kilka lat.

TOMASZ ROSIK.
emeryt kolejowy.

Film rewelacja!

„Ostatnia Carowa"

W roli głównej królewska rodzina ekranu

Już jutro nadzwyczajna premjera w kinie „EDEN"

ZMIANA ZAWODU.

Wielki koncern ubezpieczeniowy poszukuje **poważnych osób**, posiadających rozległe stosunki i znajomości, celem objęcia zastępstwa na dogodnych warunkach. Petenci zostaną wyszkoleni przez specjalnie wysłanego delegata dyrekcji.

Oferty pod: „STAŁY DOCHÓD" do Administracji pisma. 5725

ISTNIEJĄCE OD 1915 ROKU 5443

KURSY HANDLOWE

ZAPRZYSIĘZONEGO BUCHALTERA-RZECZOZNAWCY I AUTORA NOWYCH METOD KSIĘGOWOŚCI

Fr. Sikorskiego

przyjmują zapisy kandydatów(tek) codziennie od 4 do 6 godz. wiecz.
w DĄBROWIE GORN. ul. Wł. Reymonta 18.
w SOSNOWCU w sklepie tytoniowym W-nych Leskiego i Musiałowicza ulica Piłsudskiego Nr. 18.
OPŁATA MINIMALNA. PROGRAM NAUK NA MIEJSCU.

Zapisy na Koedukacyjne Dzienne i Wieczorowe

Zatwierdzone przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego

ROCZNE i POŁROCZNE 5792

KURSY HANDLOWE

M. KOŁACZKOWSKIEGO W BĘDZINIE

przyjmuje codziennie (oprócz świąt i niedziel) Sekretarjat Kursów, Sączewska 25, w godz. 10—13 i 16—19.

Opłata miesięczna zł. 15.
Zniżki na przejazd tramwajami.

Kierownik Kursów: **ST. MIESZALSKI**
a. Wyż. Studjum Handl. w Krakowie.

PROSZEK z „KOGUTKIEM"
(MIGRENO-NERVOSIN)
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY
MIGRENĘ, NEWRALGJĘ,
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPĘ, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE: ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE i T. P.
PROSZKI TE WYRABIAMY i W POSTACI
TABLETEK.
ŻĄDAJCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW
z „KOGUTKIEM"

PRZEPROWADZKI

ZAŁATWIA 5011

PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEWOZOWE **„WYGODA"**

Sosnowiec, Piłsudskiego 48, telefon 10-14.

KINO **„EDEN"**
Sosnowiec, Dęblińska 4
tel. 10-95.

Dziś ostatni dzień niebywały dramat życiowy p. t.

„ZBRODNIARZ"

Jutro rewelacyjne otwarcie sezonu!

na które dyrekcji naszego kina udało się za bardzo wysokim kosztem nabyć film p. t.

„OSTATNIA CAROWA"

Film o którym mówimy z dumą

Przez otwarcie sezonu powyższym filmem dokomentujemy, że i w tym sezonie kino „Eden" przodować będzie w wystawianiu **niebywałych szlagierów.**

Jutro wszyscy na nadzwyczajną premjerę do kina „EDEN"

W DĄBROWIE TYLKO 1 DZIEN (NIEDZIELA)

Swiatowej sławy
Astrolog - Chiromanta

Wacław Pyffelo

ZDUMIEWAJĄCO określa los życia i przeznaczenie każdego człowieka, daje trafne odpowiedzi na pomyślane pytania odgaduje imiona i najważniejsze fakty życia.

Otrzymuje tysiące podziękowań za spełnione przepowiednie, nic dziwnego, że takiem uznaniem cieszy się i jest oblegany codziennie przez osoby zainteresowane swoją przyszłością. 5742

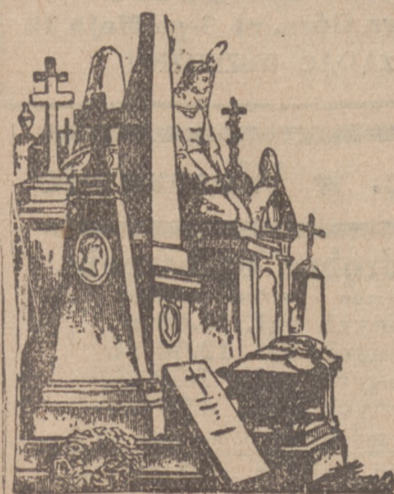
Za szczegółową przepowiednię z odpowiedzią na pomyślane pytania i określenie przyszłości opłata od zł. 2.

Przyjmuje osobiście cały dzień.

ZA 50 GROSZY każdy otrzyma przepowiednię - horoskop i bezpłatnie PORADNIK ASTROLOGICZNY.

Adres:
Dąbrowa Gór. Sobieskiego 7.
Hotel „Metropol" pokój Nr. 4.

Zakład artystyczno-rzeźbiarski i kamieniarski

JANA ZAGÓRSKIEGO,

SOSNOWIEC, UL. ALEJA 8, TEL. 12-48.

WYKONYWA:

pomniki, grobowce, i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz sztucznych kamieni, roboty betonowe i mozajkowe t. j. schody, słupy ogrodzeniowe, dreny studzienne, płyty trotuarowe, postumenty z krzyżami żelaznemi i t. p. 2476

Wykonanie solidne i dogodne warunki płatności

KINO „Zagłębie"
dawniej
Kino-Teatr „Udziałowy"

DZIS!

NARZECZONA Z WIEDNIA

Pełna humoru i czarujących melodji operetka filmowa. — —
Muzyka **Franciszka Lehara** w roli tytułowej **Masta Eggert.**
Film na którym każdy dobrze się ubawi
Ceny miejsc bez zmian.

Wkrótce: **„MARTWY DOM"** w-g pow. **Dostojewskiego.**

Dźwiękowe Kino „Palace"
w Sosnowcu ul. Warszawska 2.

DZIS!

Potężne arcydzieło dźwiękowe wytwórni **Sowkino Moskwa**
p. t.

„KAIN I ARTEM"

Dramat w-g. powieści **Maksyma Gorkija**

Nadprogram: **Tygodnik dźwiękowy Paramountu.**

Wkrótce: **„KISMET"**

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY i PRACE

SPÓLNIKA(CZKĘ) do restauracji (pełna koncesja) bez konkurencji, z gotówką 600 zł. przyjmie Krowicki Ujsoły pow. Żywiec. 5747

POTRZEBNY chłopiec na dokończenie praktyki do Wędliniarni, ul. Warszawska l. 14 Koss. 5704

RETUSZER(KA) klisz — potrzebna. — Objektyw „Anastygmat" kupię. FOTO-LAZAR, Sosnowiec, — Piłsudskiego 14. 5795

CUKIERNIK z kartą cukierniczo-piekarską szuka pracy za skromnem wynagrodzeniem od zaraz. — Zgłoszenia Administracja pod „majster cukierniczo-piekarski".

POSZUKUJĘ 400 zł. — dam pracę i dobry procent natychmiast. Oferty pod B. B. do Administracji. 5794

NAUKA I WYCHOW

FORTEPIANOWEJ gry — teorji metodą Paderewskiego, program konserwatorjum — udziela rutynowany pianista (świadectwa Państw. Konserwatorjum) Telefon 5-35. — Specjalna nauka dzieci. 5780

WYUCZAM haftu ręcznego i maszynowego — haft biały, kolorowy, mereżki, filet. Roboty szydełkowe, włóczkowe, paciorkowe. — Krój i szycie. Sosnowiec, ul. Marjacka 12 mieszkania 16 — Chojnacka. 5693

KONCESJONOWANE kursy kroju, szycia i modelowania Stypułkowskiej. Sosnowiec, Piłsudskiego 46 przyjmują zapisy. Po ukończeniu prawne świadectwa. Opłata na raty. 5797

ABSOLWENTKA gimnazjum udziela lekcyj z matematyki i języków: francuskiego, polskiego i łacińskiego w zakresie niższych klas. Zgłoszenia w Administracji pod: „H. C.". 5733

Dbajcie o swoje zdrowie! „Szwajcarskie Gorzkie Zioła" z marką „Kogut" są stosowane przy chorobach **żołądka, kiszek, obstrukcji, kamieniach żółciowych.** — „Szwajcarskie Gorzkie Zioła" są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia, działającym przeciwko **otyłości.** Sprzedają apteki i składy apteczne.

Radjo--Elektros Sosnowiec Modrzejowska 26. Tel. 14-24. **W podwórzu** (dom Tobjasza). Najtaniej. — Największy wybór. Materjały radjowe i elektryczne Żarówki. 5527

UDZIELAM lekcji muzyki na skrzypcach Będzin. — Kołłątaja 21 J. Blacha. Ceny zniżone.

KUPNO i SPRZEDAŻ

270 KSIĄŻEK do sprzedania (powieści). Wiadomość ul. Stara Nr. 1 m. 2.

FORTEPIAN krótki firmy „Schröder" prawie nowy, — ton cudowny, okazyjnie sprzedam. Zgłoszenia do Administracji pod „Fortepian". 5730

PIANINO nowe Arnolda Fibigera 1200. Fortepian krzyżowy 700 do sprzedania. Pianina nowe — Bettinga na niezwykle dogodnych warunkach. Będzin, Małachowskiego 9 — Kagan.

URZĄDZENIE sklepowe do sprzedania. — Wiadomość w Administracji. 5790

SPRZEDAM DOM 2 piętrowy w Sosnowcu, blisko przystanku tramwajowego z wolnym mieszkaniem. — Wiadomość w Administracji. 5767

HARMONJĘ stolikową mahoniową sprzedam tanio Dąbrowa, Łukasińskiego 15 St. Piątek. 5798

POSEZONOWA wyprzedaż po tanich cenach pasów i gorsetów i staniczków. „Rozalja", Sosnowiec, Deblińska 11. 5682

OKAZJA taniego kupna, sypialnia dębowa jasna, salony stylowe i wiele innych gustownych przedmiotów poleca handel mebli B. Błotniewski, Sosnowiec, 3 Maja 7. 5783

Z POWODU wyjazdu jest do sprzedania okazyjnie część gospodarki na Podcieniu w gminie Poręba koło Zawiercia, składająca się z mórg 3, prętów 86 z mieszkaniem i budynkami nadające się dla ogrodnika i pszczelarza, ziemia i łąka tuż przy zabudowaniu, wyborowa woda studzienna, miejscowość lesista, zdrowa dojść można z Zawiercia przez Marciszew.— O przybyciu wpierw zawiadomić, którego dnia przez pocztę Poręba k. Zawiercia. — Wincenty Koźmiński. 5528

ENCYKLOPEDJĘ Trzaski w 5 tomach nową okazyjnie tanio sprzeda — Księgarnia „Polonja" Sosnowiec, Hale Rozwoju. 5786

SKRZYPCE futerały, smyczki i różne przybory najtaniej w Księgarni „Polonja" Sosnowiec, Hale Rozwoju. 5785

KSIĄŻKI szkolne i powieściowe używane kupuje od rodziców lub dorosłych Księgarnia „Polonja" Sosnowiec Hale Rozwoju. 5784

DOM jednopiętrowy, 80 prętów placu, zabudowania i stodoły do sprzedania. Sosnowiec-Pogoń. ul. Czeladzka 37

SPRZEDAM plac 45 prętów przy ulicy Barbary. Sosnowiec, Zagórska 3. 5773

MASZYNA SINGERA damska i maszyna gabinetowa damska do sprzedania tanio. Wiadomość u dozorcy. Mościckiego 19, Sosnowiec. 5768

PRACOWNIA trykotarska z całkowitem urządzeniem do sprzedania. — Wiadomość w Administracji Kurjera. 5777

MASZYNĘ do pisania Ideal sprzedam okazyjnie. Sosnowiec, Narutowicza 6 Hadra. 5770

DOM kupię, może być zadłużony w cenie 10—25.000. zł. Zgłoszenia szczegółowe do Administracji Kurjera pod „Okazyjne kupno". 5745

ZGUBIONE DOKUMENTY

3 grosze za 1 wyraz

ZGINĄŁ PORTFEL z dowodami w pociągu turystycznym na nazwisko Tadeusz Żydko Znalazca zwróci za wynagrodzeniem do Administracji „Kurjera Zachodniego". 5744

LOKALE

POKÓJ umeblowany z przedpokojem z osobnem wejściem dla jednego lub dwóch panów do wynajęcia od zaraz. Wiadomość: Sosnowiec Piłsudskiego 14a parter. 5782

POKÓJ przy samotnej rodzinie od zaraz wolny.— Sienkiewicza 6-7 — wanna do sprzedania. 5446

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje z kuchnią i wygodami. Wiadomość ul. Stara Nr. 1 m. 2.

POKÓJ umeblowany na 1 piętrze do wynajęcia zaraz. Stefanja Janusz Nowopogońska 6. 5703

POKÓJ umeblowany wynajmę inteligentnemu panu. Mościckiego 19,— m. 11 parter od 2—6. 5705

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią z wygodami. Sosnowiec — Piłsudskiego 24. 5709

MIESZKANIE z wygodami 3-ch pokojowe w centrum miasta poszukuję od zaraz. Oferty do Administracji, pod wygodne mieszkanie. 5794

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią — Sosnowiec, — Rybna L. 5. 5791

2 POKOJE z kuchnią do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 108. 5765

DWA POKOJE kuchnia do wynajęcia Dąbrowa, Narutowicza Nr. 44. 5777

POSZUKUJĘ mieszkania 2 pokoje z kuchnią za czynszem miesięcznym. Oferty do Administracji „Kurjera" pod „Mieszkanie". 5796

ROZNE

LECZNICA chorób wenerycznych i skórnych. Sosnowiec Sienkiewicza 17 a. — Wizyta 5 zł. 5225

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna „ZNICZ" Jerzy Niczewski i S-ka 5635 **SOSNOWIEC, ul. Kołłątaja Nr. 3.** A jednak „Znicz" robi najlepiej i najtaniej. —

POLOWANIE do wydzierżawienia we wsi Pomorzany pod Olkuszem. Teren około 900 morgów. Zwierzostan b. dobry, gdyż trzy piąte terenu okala las państwowy. — Wiadomość u miejscowego sołtysa, Kulika (gmina Rabsztyn). 5771

WAPNO budowlane, grube, wysokoprocentowe polecają: Wapienniki

NA POMNIKI fotografje NA PORCELANIE, wiecznotrwałe. Mieszkowska Sosnowiec, Piłsudskiego 20. 5764

KOMU nie zależy na mieście niech się zgłosi na wieś na całe utrzymanie, bardzo tanio, mieszkanie suche i ciepłe, kuchnia dobra, obsługa staranna. Okolica piękna, zdrowa, 5 kilometrów od Rabki. Adres wskaże Administracja. 5729

„KSIĄŻNICA ZAGŁĘBIA" Dąbrowa Górn. Telef. 204. Sobieskiego 17 — poleca na sezon szkolny wszelkie podręczniki szkolne przystosowane do nowych programów dla wszystkich szkół powszechnych, gimnazjów i zawodowych. Wszelkie materjały piśmienne i rysunkowe dla szkół i biur w wielkim wyborze. 5293

KSIĘGARNIA Adolfa Zmigroda Będzin, Kołłątaja 30. Tel. 23 poleca na sezon szkolny wszelkie podręczniki dla szkół powszechnych i średnich materjały piśmienne. Książki pedagogiczne w wielkim wyborze. — Ceny najniższe. 5350

KAFLE Białe i kolorowe, płytki ścienne, posadzki, cegłę ogniotrwałą, płyty piekarskie oraz wszelkie przybory do pieców po cenach fabrycznych sprzedaje A. Fiszel, Będzin, Kołłątaja 18. 5443

3 FOTOGRAFJE pocztówkowe artystyczne zł. 2.50 Foto-Stelmaszczyk, Sosnowiec - Pogoń, Orla 4. 5460

FARTUSZKI szkolne, pantofle i kostjumy gimnastyczne, berety, czapki do szkół średnich i powszechnych — dla dziewczynek w wielkim wyborze — poleca Magazyn Galanterji damskiej „HELENA", Sosnowiec, — „Hale Rozwoju" — Modrzejowska 30.

B. FELCZER Szpitala Skórno-Wenerycznego Św. Łazarza w Warszawie H. Rudziński,— Dąbrowa Górnicza, Kościuszki 2 Godziny 19 — 20. 5526

PRACOWNIA kołder przyjmuje zamówienia, oraz stare kołdry przerabia. Sosnowiec, 3-go Maja 5 w podwórzu. — Marja Furman - Grudniewiczowa. 4375

KOREKTOR - STROICIEL fortepianów, pianin, fisharmonij. Wiadomość: Sosnowiec, — tel. 8.28. 5705

Pokost i Lakiery gwarantowane poleca 5632 **Skład Apteczny M. Jagiełłowicz 3 Maja 7.**

KOŁO od taksówki znalezione między Siewierzem a Żarkami można odebrać: Sosnowiec, Racławicka 6 — Kosowski. 5739

KANALIZACJA wodociągi — łazienki — boilery wykonuje Józef Zębala, Sosnowiec, ul. Karpacka 3.

WYTWÓRNIA trykotaży Aleja 1 oprócz nowych wyrobów uskutecznia przeróbki, reperacje. 5737

MYDŁO ADA pieni się dobrze i w twardej wodzie. Zużywa się niewiele. Sprzedaż w każdej ilości w Fabrycznym składzie „Ada" Sosnowiec, Mo

FOTOGRAFJE NA PORCELANIE wieczno-trwałe do nagrobków i pomników od 10 złotych. FOTO-LAZAR, — Sosnowiec Piłsudskiego 14. 5796

OKAZJA DLA PANÓW przyjmuje wszelką bieliznę i pyjamy na miarę z powierzonych towarów. Krój gwarantowany. Oraz przyjmuję do dziurek. Władysław Niziński, Warszawska 6.

BIELIZNĘ DAMSKĄ męską oraz fartuszki szkolne po cenach konkurencyjnych poleca F. Radosińska, Sosnowiec, Prez. Mościckiego 2 (dawniej Kościelna). 5774

TAPCZAN dwa fotele klubowe — bardzo tanio sprzedam Zakład Tapicerski — Sosnowiec, 3-go Maja Nr. 14. 5781

PRZYJMUJĘ do mereżki maszynowej. Sosnowiec, Prosta 1a Rogulska. 5784

OBIADY domowe mięsne i JARSKIE na maśle. Deblińska 13, Związek Nauczycieli, tel. 9-53. 5759

GIMNASTYCZNE pantofle, koszulki, spodenki, siatkówki, koszykówki oraz wszelki sprzęt sportowy w dużym wyborze najtaniej w Składnicy Sportowej „Stadjon" Sosnowiec, Kościelna 6.

ODCISKI Z KORZENIAMI. Naco męczyć się, narzekać; Niema celu wcale zwlekać. **„LEBEWOHL", odciski leczy, z korzeniami je niweczy.** Żądać we wszystkich aptekach i składach apt. wyraźnie **LEBEWOHL** Wyrób krajowy. 2182

Miljony złotych kosztowało wyprodukowanie tego niedającego się opisać arcydzieła. Od 2 lat cały świat czekał na pokazanie tego fenomenalnego filmu

JOHN ETHEL LIONEL BARRYMORE

„OSTATNIA CAROWA"

Już jutro nadzwyczajna premjera w "EDENIE"

Chluba sezonu 1933-34.

PRECZ Z NASZYMI WROGAMI! 2182

Karaluchy, prusaki i t.p. robactwa — to szerzyciele zarazy i różnych chorób zakaźnych. **Należy** je **doszczętnie wytępić** tylko przy pomocy niezawodnego i radykalnego środka, jakim jest — —

FLURIN

Żądać we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Najlepszy do marynat jest tylko OCET „MONOPOL" Warszawskiej Fabryki J. Kamicza. Reprezentacja na Zagłębie Dąbrowskie i Górny Śląsk: **B-CIA OLSZEWSCY** Dąbrowa Górn. ul. 3-go Maja 12. **ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!**

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" Sp. Akc. w Warszawie

PKO. Katowice 302.712

OGŁOSZENIA Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Ogłoszenia drobne o zgubionych dokumentach i poszukiwaniu pracy po 3 gr. za wyraz. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 m. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

Seryjne drobne ogłoszenia. Po 10 wyrazów w każdem kosztują:

30 drobnych ogł.	16.00 zł.
20 drobnych ogł.	13.00 zł.
10 drobnych ogł.	7.00 zł.
5 drobnych ogł.	4.00 zł.

Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 gr.

SOSNOWIEC: Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4. Tel. 64. Skrytka poczt. 62. Będzin, Małachowskiego 7. Tel. 7-90. — Grodziec, Będzińska. Administracja: Piłsudskiego 4 Tel. 73. Dąbrowa, ul. Krótka 11. Tel. 202. — Zawiercie, 3-go Maja 27.

WYDAWCA I REDAKTOR NACZ. TADEUSZ OPIOŁA. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.